

LATVIJAS UNIVERSITĀTE
EKONOMIKAS UN VADĪBAS FAKULTĀTE
GRĀMATVEDĪBAS UN AUDITA KATEDRA

SIA „DO IT” FINANŠU ANALĪZE

BAKALaura DARBS

Autore: **Jūlija Guseva**

Stud. apl. Nr. jg08136

Darba vadītāja: asociētā profesore Dr.oec. Laimdota Kaire

RĪGA 2011

SATURS

Ievads	3
1. Ziņas par uzņēmumu un nozares raksturojums	5
1.1. Ziņas par uzņēmumu	5
1.2. Nozares raksturojums	7
2. SIA „Do It” finanšu analīze un novērtējums	10
2.1. Gada pārskatu vertikālā analīze un novērtējums	11
2.2. Gada pārskatu horizontālā analīze un novērtējums	15
2.3. Likviditātes rādītāju analīze un novērtējums	22
2.4. Maksātspējas rādītāju analīze un novērtējums	30
2.5. Aprites rādītāju analīze un novērtējums	34
2.6. Rentabilitātes rādītāju analīze un novērtējums	39
2.7. Maksātspējas prognozes aprēķins un novērtējums	47
3. Iekšējo un ārējo faktoru sniegto priekšrocību un problēmu analīze un novērtējums	53
Secinājumi	56
Priekšlikumi.....	59
Izmantotā literatūra un avoti.....	60
Pielikumi	61
1. pielikums. Uzņēmuma finanšu pārskati	61
2. pielikums. Vertikālā analīze	66
3. pielikums. Horizontālā analīze	69

IEVADS

Finanšu analīze ir finanšu vadības sastāva elements, ekonomiskās analīzes veids. Uzņēmuma finanšu analīze, pamatojoties uz publiski pieejamu gada pārskata informāciju dod iespēju veikt dažādu situāciju un to kopsakarību izpēti, tās iegūtie rezultāti ir dažādi interpretējami un tie kalpo kā nozīmīgs informācijas avots vadības lēmumu pieņemšanai. Tātad uzņēmuma finanšu analīzei un tās rezultātu novērtēšanai ir svarīga ekonomiskā nozīme.

Bakalaura darba mērķis ir novērtēt SIA „Do It” finansiālo stāvokli un izstrādāt priekšlikumus sekmīgai uzņēmuma attīstībai.

Mērķa sasniegšanai veicamie uzdevumi:

- Latvijas un ārvalstu speciālajā literatūrā pētīt finanšu rādītāju aprēķināšanas metožu piemērošanu;
- pētīt SIA „Do It” finanšu pārskatus;
- analizēt izmaiņas finanšu pārskatos, koeficientus un tendences;
- salīdzinot ar teorētisko bāzi, noteikt novirzes no optimālajiem rādītājiem;
- vērtēt finanšu rādītāju izmaiņu ietekmi uz uzņēmuma peļņu vai zaudējumiem.

Bakalaura darba pirmajā nodaļā tiks raksturots uzņēmums un nozare, kurā tas darbojās, lai iegūtu vispārējo priekšstatu par analizējamo uzņēmumu. Otrajā nodaļā tiks pētīti finanšu rādītāji un tiks veikta šo finanšu rādītāju analīze SIA „Do It”, lai atklātu uzņēmuma finansiāla stāvokļa tendences. Trešajā nodaļā tiks analizētas uzņēmuma stipras un vājas puses, kā arī iespējas un draudi, lai iegūtu priekšstatu par uzņēmuma turpmākās attīstības iespējām.

Lai sasniegtu studiju nobeiguma darba mērķi, darba autore izmantojusi sekojošās pētīšanas metodes:

- finanšu analīzes metodes;
- faktoru analīzes metodes;
- ekonomiskās statistikas metodes;
- ekonomiskās analīzes metodes;
- analītiskas tabulas.

Pētījuma periods ir no uzņēmuma darbības sākuma brīža, tas ir no 2005. gada 14. marta, līdz 2010. gada 28. februārim – uzņēmumu reģistrā sniegtā pēdējā gada pārskata datumam bakalaura darba izstrādes brīdī.

Visi faktiskie materiāli ir ņemti no uzņēmuma „Do It” gada pārskatiem, tādēļ atsaucēs darba tekstā par tiem nav dotas.

Bakalaura darbā veiktā analīze un pētījums pamatojas Latvijas un ārvalstu zinātnieku darbiem, internetā pieejamiem materiāliem, kā arī uzņēmuma finanšu pārskatiem.

1. ZIŅAS PAR UZŅĒMUMU UN NOZARES RAKSTUROJUMS

1.1. Ziņas par uzņēmumu

SIA „Do It” savu darbību uzsāka 2005. gadā kā uzņēmuma „JYSK Linnen' Furniture” importētājs un izplatītājs Baltijas valstīs.

2007. gadā, kad „JYSK Linnen' Furniture” sāka attīstīt savu tirdzniecības tīklu Balkānu valstīs, SIA „Do It” paplašināja savu pakalpojumu sniegšanas reģionu, iekļaujot tajā Rumāniju un Bulgāriju.

SIA „Do It” no loģistikas centra „Bergī” apkalpo 39 veikalus piecās valstīs: Latvijā, Lietuvā, Igaunijā, Rumānijā un Bulgārijā. 2009. gadā ir uzsāktas regulāras piegādes arī Ukrainas un Islandes klientiem.

SIA „Do It” piedāvā pilnu loģistikas pakalpojumu klāstu un daudzveidīgus loģistikas risinājumus:

- sauszemes kravu pārvadājumi;
- jūras kravu pārvadājumi;
- noliktavas pakalpojumi;
- muitas noliktavas pakalpojumi;
- muitas brokeru serviss;
- preču iepirkumi un izplātīšana.

Loģistikas centrs atrodas pie Rīgas robežas, ģeogrāfiski izdevīgā vietā - blakus Rīgas apvedceļam un Tallinas šosejai. Tādējādi uzņēmums var ērti un ātri nodrošināt kravu plūsmas gan uz Eiropu, gan arī uz Austrumu kaimiņvalstīm.

Uzņēmuma mērķis ir sniegt augstas kvalitātes integrētus loģistikas pakalpojumus, palīdzēt attīstīties klientu biznesam, kā arī izstrādāt un realizēt efektīvus, racionālus un klientam visoptimālākos loģistikas risinājumus. Prioritāte ir augstvērtīgs serviss, individuāla un profesionāla pieeja katram klientam.

SIA „Do It” sadarbībā ar lielākajiem jūras kravu pārvadātājiem piedāvā šādus pakalpojumus:

- salikto konteineru (LCL) transportēšana;
- pilno konteineru (FCL) transportēšana;
- kravu transportēšana no „durvīm līdz durvīm”;

- kravu tiešsaistes izsekošana un atskaites;
- kravu apdrošināšana.

Izmantojot uzticamu sadarbības partneru tīklu ar regulāriem maršrutiem, uzņēmums piedāvā kravu piegādes pakalpojumus uz/no visām Eiropas un Neatkarīgo Valstu Sadraudzības valstīm.

- pilno treileru pārvadājumi;
- salikto kravu pārvadājumi;
- konteineru pārvadājumi;
- refrižeratoru kravu pārvadājumi;
- bīstamo kravu transportēšana;
- nestandarta kravu pārvadājumi;
- ekspress kravu pārvadājumi Eiropas Savienības teritorijā;
- izplātīšanas pakalpojumi Baltijas valstīs.

Realizējot vienu no pamatdarbības veidiem, uzņēmums sniedz šādus noliktavas pakalpojumus:

- preču un palešu uzglabāšana ilgtermiņā un īstermiņā;
- noliktavu īre;
- kravu konsolidēšana;
- lielgabarīta preču un kravu uzglabāšana;
- preču iekraušanas un izkraušanas darbi;
- kravu pārkraušana;
- uzglabāšana atklātā teritorijā;
- preču komplektācijas pēc klienta pasūtījuma;
- preču šķirošana;
- preču marķēšana;
- uzlīmju izgatavošana un tulkošana;
- inventarizācijas pakalpojumu sniegšana;
- klientu servisa pakalpojumi;
- diennakts apsardze.

SIA „Do It” piedāvā uz līguma pamata pārstāvēt muitas iestādēs pāri muitas robežai pārvietojamo preču valdītāju vai viņa pilnvarotu personu. Muitas brokeri nodrošina visas

paredzētās muitošanas darbības un veic normatīvajos aktos noteiktos nodokļu maksājumus.

Uzņēmums piedāvā šādus pakalpojumus:

- galvojums muitas procedūrām, imports, eksports, tranzīts;
- kravu deklarēšana un muišana;
- klientu pārstāvēšana muitas iestādēs;
- dažādu veidu muitas un kravas pavaddokumentu aizpildīšana;
- atzinumu izsniegšana par iepakojuma materiālu veidu un svaru;
- konsultācijas muitas dokumentu noformēšanā.

Sākot ar 2011. gadu SIA „Do It” piedāvā saviem klientiem muitas noliktavas pakalpojumus. [9]

SIA „Do It” pakalpojumu klāsts ir plašs un daudzveidīgs.

1.2. Nozares raksturojums

Īsumā par transporta un loģistikas nozari:

- Transports un loģistika ir viena no prioritārajām Latvijas nozarēm;
- Pēdējos septiņos gados Latvijas pārvadājumu eksporta apjoms ir dubultojies, 2009. gadā sasniedzot 1,4 miljardus eiro;
- Pārvadājumu pakalpojumu eksports veido 16-17% no kopējā valsts eksporta;
- Uzkrātās tiešās ārvalstu investīcijas nozarē - 356 miljoni eiro jeb 4,2% no kopējā apjoma (2010. gada 1. pusgads);
- Nākotnes stratēģija: 24 stundu koncepts.

Latvija, kas atrodas starp ES un NVS/Āzijas valstīm, savu attīstību transporta jomā balsta uz šo divu lielo tirgu apkalpošanu, attīstot jau esošos tranzīta koridorus, kā arī domājot par jauniem un jaunām transporta koncepcijām.

Nozares attīstība pēdējos 5 gados apliecina ‘‘Eiropa-Austrumvalstis’’ stratēģijas perspektīvu; Latvijas tranzīts veiksmīgi konkurē globālajā tirgū.

Pasaules ekonomiskā krīze nozari ietekmējusi mazāk nekā citas jomas. Kravu apgrozījums Latvijas ostās samazinājies tikai par 2%, kamēr citās Baltijas un Skandināvijas ostās par 5% – 20%, bet Somijā – pat virs 20%.

Nozarei pievērsta īpaša valsts un pašvaldību uzmanība. Investīcijas nozares infrastruktūrā, pirmkārt, tiek ieguldītas tranzītam izmantojamos virzienos un pakalpojumos.

Šobrīd no katriem 7,8 EUR eksportā nopelnītajiem latiem 1,4 EUR dod tieši pārvadājumu pakalpojumu biznes.

Pašlaik ap 80% Latvijas kravu pārvadājumu notiek Krievijas virzienā.

ASV valdības lēmums nemilitāru kravu sūtīšanai uz Afganistānu izmantot Latvijas transporta infrastruktūru liecina par nozares briedumu un šī tranzīta koridora drošumu. Līdz 2010.gada 2. pusgamam kopumā nogādāti 18 tūkstoši konteineru, ienesot Latvijas ekonomikā deviņus miljonus eiro.

Nozarei raksturīgi, ka atsevišķās jomās toni nosaka lieli uzņēmumi. Tā, piemēram, valsts uzņēmums Latvijas Dzelzceļš un tā meitas uzņēmums SIA LDZ Cargo dominē dzelzceļu pārvadājumos, Rīgas un Ventspils ostas – ostu biznesā, SIA Baltic Logistic Solutions – kravu autotransportā, SIA Ventspils Nafta termināls – stividoru pakalpojumos, lidosta Rīga – pasažieru aviopārvadājumos.

Līdztekus lielajiem uzņēmumiem, šajā nozarē ir vieta arī maziem un pat ļoti maziem. Latvijā ir trīs mazās ostas, kuru kravu apjoms ir ap 1% no visu ostu kravu apjomu. Tajās sekmīgi darbojas nelielas stividoru kompānijas. Ir tranzīta autokravu pārvadāšanas uzņēmumi, kas sekmīgi darbojas tirgū pat ar 3 – 10 automašīnām.

Starptautiskā lidosta Rīga ir kļuvusi par lielāko aviosatiksmes mezglu Baltijas valstīs un tai ir pieaugošs potenciāls Ziemeļeiropas reģiona mērogā. No lidostas 2010. gadā sasniedzamo galamērķu skaits bija 82, ko nodrošināja 19 lidsabiedrības. 2010. gadā lidostā apkalpoti 4,7 milj. pasažieru (+14,7%).

Nacionālā aviokompānija airBaltic veic tiešos lidojumus no visām trim Baltijas valstu galvaspilsētām, un 2010. gadā pārvadāja vairāk nekā 3 miljonus pasažieru. No Rīgas airBaltic piedāvā tiešos lidojumus uz 74 galamērķi.

Rīgas osta pēc kravu apgrozījuma ir lielāka Latvijas osta un otra lielāka Baltijas valstīs, kurā 2010. gadā pārkrauti 30,47 miljoni tonnu kravu (+2,5%). Būtiski, ka pieaudzis kravu apgrozījums ar augstu pievienoto vērtību.

Satiksmes ministrija noteikusi mērķi panākt vienmērīgu un stabilu tranzīta kravu apjomu pieaugumu un maksimāli palielināt tranzīta kravu pievienoto vērtību, īpašu uzmanību pievēršot kravu pieaugumam konteineros un loģistikas centru attīstībai. Tranzīta kravām par mērķi izvirzīts

līdz 2020. gadam palielināt tranzīta kravu apjomu līdz 100 milj. tonnu gadā, tajā skaitā konteineru kravas – līdz 2 milj. tonnu.

Vienotas mārketinga stratēģijas izveide stimulēs jaunu konteinerwilcienu un kravu piesaisti no Ķīnas un citām Āzijas zemēm, jaunu loģistikas centru veidošanos, prāmju un konteinerpārvadājumu satiksmi Latvijas ostās un radīs ievērojami augstāku pievienoto vērtību gan precēm, ko apstrādā nozare, gan pašu pakalpojumiem.

Latviju ar NVS valstīm saista kopīga dzelzceļu sistēma (1520 mm sliežu platums), tāpēc nākotnē perspektīva ir kravu piesaistē no Vidusāzijas un Ķīnas. Jau 2009. gadā starp Baltijas jūras reģionu un Centrālāziju sāka kursēt vienīgais regulārais konteinerwilciens starp Āziju un ES – Baltika-Tranzit. Šobrīd tiek strādāts, lai pagarinātu tā maršrutu līdz Ķīnai.

Ziemeļu virzienā (Tallina-Rīga-Minska) kopš 2009. gada kursē konteinerwilciens ZUBR un ir plānota maršruta pagarināšana līdz Ukrainas ostām.

Rietumu virzienā jauns pavērsiens nozarei gaidāms, pēc stratēģiskā mērķa – integrācijas Transeiropas multimodālajā transporta sistēmā – realizācijas.

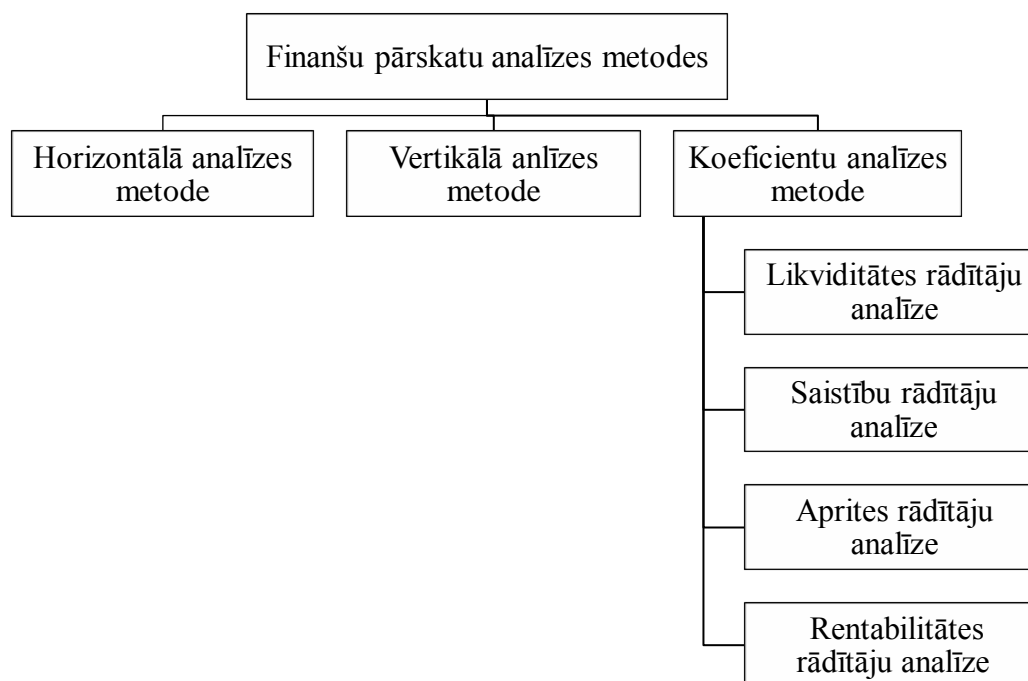
Nākotnē īpaši perspektīva varētu būt kombinētā transporta attīstība, piekrastes kuģošana un prāmju satiksmes intensifikācija Baltijas jūrā.

Satiksmes ministrija deklarējusi, ka prioritāra ir industriālo un distribūcijas parku celtniecība un ministrs par prioritāti izvirzījis Latviju kā loģistikas centru reģionā, kurš var piedāvāt 24 stundu konceptu, kas nozīmē, ka no Latvijas loģistikas un distribūcijas noliktavām preces 24 stundu laikā var piegādāt veikaliem Helsinkos, Stokholmā, Minskā, Varšavā vai Maskavā. [8]

2. SIA „DO IT” FINANŠU ANALĪZE UN NOVĒRTĒJUMS

Uzņēmuma finanšu analīze, pamatojoties uz publiski pieejamu gada pārskata informāciju dod iespēju veikt dažādu situāciju un to kopsakarību izpēti, tās iegūtie rezultāti ir dažādi interpretējami un tie kalpo kā nozīmīgs informācijas avots vadības lēmumu pieņemšanai.

Gada pārskatu informāciju ir iespējams analizēt ar metodēm, kuras ir atspoguļotas 2.1. attēlā. Finanšu pārskatus analizējot, izmanto dažādus rādītājus, gan absolūtu, gan relatīvu lielumu izteiksmes formās.

2.1. att. Finanšu pārskatu analīzes metodes un paņēmieni

Mūsdienu ekonomikas apstākļos pielietotās analīzes metodes ļauj:

- izprast saimnieciskos procesus, kuri notiek uzņēmumā;
- novērtēt uzņēmuma saimniecisko darbību;
- noteikt nepieciešamās informācijas apjomu, kas raksturo uzņēmuma saimniecisko darbību.

Analizējot uzņēmuma gada pārskatus, jāņem vērā vairāki ierobežojumi, kas var būtiski ietekmēt konkrēta uzņēmuma finanšu rādītāju vērtējumu:

- analīzes brīdī gada pārskatu dati ir novecojuši, jo tie atspoguļo uzņēmuma finansiālo stāvokli uz konkrētu datumu;

- bilance neparāda uzņēmuma finansiālo stāvokli pārskata gada gaitā, tikai uz pārskata gada pēdējo datumu;
- netiek ņemta vērā inflācijas ietekme, tātad nevar spriest par reālo līdzekļu vērtību, kas ir uzņēmuma rīcībā;
- uzņēmuma finansiālo stāvokli un tā pārmaiņas ietekmē ne tikai finansiāla rakstura faktori, bet arī politiskās un ekonomiskās pārmaiņas valstī, personāla kvalifikācijas celšana un citi notikumi. Tāpēc gada pārskatu datu analīze ir tikai viena no uzņēmuma kompleksās ekonomiskās analīzes sastāvdaļām. [3, 143-144]

SIA „Do It” analīzes gaitā tika analizēti finanšu pārskati no uzņēmuma darbības sākuma brīža 2005. gada 14. martā līdz 2010. gada 28. februārim. Pārskata gads SIA „Do It” sākas 1. martā un noslēdzas februāra pēdējā dienā. Gada pārskats par periodu no 2010. gada 1. marta līdz 2011. gada 28. februārim bakalaura darba izstrādāšanas brīdī vēl netika sniegts uzņēmumu reģistrā.

2.1. Gada pārskatu vertikālā analīze un novērtējums

Finansiālā stabilitāte ir atkarīga no finanšu līdzekļu ieguldījumu lietderības un vietas aktīvos. Uzņēmuma darbības laikā aktīvu lielums un struktūra pārcieš pastāvīgas izmaiņas. Vertikālā analīze dod iespēju analizēt pētāmā objekta struktūras izmaiņas laika periodā, ietekmi uz peļņu, kā arī salīdzināt ar bāzes rādītājiem. [5, 291]

Vertikālā analīze par bāzi ņem neto apgrozījumu, analizējot peļņas vai zaudējumu aprēķinu, vai bilances kopsummu, analizējot bilanci, kurus attiecīgi pielīdzina 100%. Pārējo rādītāju īpatsvaru aprēķina procentuālā izteiksmē no bāzes rādītāja. [2, 235] To aprēķina pēc formulas (2.1.):

$$\text{Īpatsvars\%} = \frac{\text{Analizējamais rādītājs}}{\text{Bāzes rādītājs}} * 100 \quad (2.1.)$$

Par optimālo līdzekļu struktūru nevar spriest viennozīmīgi. Tā ir atkarīga no nozares, kurā uzņēmums darbojas, no valsts finanšu politikas, kā arī no paša uzņēmuma vadības realizētās politikas.

SIA „Do It” svarīgāko bilances posteņu struktūra un tās izmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējo periodu ir apkopotas autores izveidotā 2.1. tabulā. Visu bilances posteņu struktūra un tās izmaiņas ir atspoguļotas 2. pielikumā.

SIA „Do It” svarīgāko bilances posteņu struktūra un tās izmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējo periodu pārskata gados, kuri noslēgušies no 28.02.2006 līdz 28.02.2010

	28.02.2006	28.02.2007		29.02.2008		28.02.2009		28.02.2010	
	Summa, LVL	Summa, LVL		Summa, LVL		Summa, LVL		Summa, LVL	
	struktūra, %	struktūra, %	izmaiņas, %punkti	struktūra, %	izmaiņas, %punkti	struktūra, %	izmaiņas, %punkti	struktūra, %	izmaiņas, %punkti
AKTĪVS									
Ilgtermiņa ieguldījumi									
Ilgtermiņa ieguldījumi kopā	72670	89161		393067		1895180		1567646	
	2,44	2,27	-0,17	3,84	1,58	10,81	6,96	9,59	-1,22
Apgrozāmie līdzekļi									
<i>Krājumi kopā</i>	1683299	2516033		7085775		12657815		9654176	
	56,43	63,99	7,56	69,30	5,30	72,17	2,88	59,05	-13,12
<i>Debitori kopā</i>	911858	812971		2229029		2871701		4903778	
	30,57	20,68	-9,89	21,80	1,12	16,37	-5,42	29,99	13,62
<i>Nauda un tās ekvivalenti</i>	315176	513654		517614		113474		223174	
	10,57	13,06	2,50	5,06	-8,00	0,65	-4,41	1,37	0,72
Apgrozāmie līdzekļi kopā	2910333	3842658		9832418		15642990		14781128	
	97,56	97,73	0,17	96,16	-1,58	89,19	-6,96	90,41	1,22
Aktīvu kopsumma	2983003	3931819		10225485		17538170		16348774	
	<u>100,00</u>	<u>100,00</u>	-	<u>100,00</u>	-	<u>100,00</u>	-	<u>100,00</u>	-
PASĪVS									
Pašu kapitāls									
Pašu kapitāls kopā	-17776	144380		-157796		-613986		-413924	
	-0,60	3,67	4,27	-1,54	-5,22	-3,50	-1,96	-2,53	0,97
Kreditori									
<i>Ilgtermiņa kreditori kopā</i>		2507		6232		7680326		8139220	
	0,00	0,06	0,06	0,06	-	43,79	43,73	49,78	5,99
<i>Īstermiņa kreditori kopā</i>	3000779	3784932		10377049		10471830		8623478	
	100,60	96,26	-4,33	101,48	5,22	59,71	-41,77	52,75	-6,96
Kopā kreditori	3000779	3787439		10383281		18152156		16762698	
	100,60	96,33	-4,27	101,54	5,22	103,50	1,96	102,53	-0,97
Pasīvu kopsumma	2983003	3931819		10225485		17538170		16348774	
	<u>100,00</u>	<u>100,00</u>	-	<u>100,00</u>	-	<u>100,00</u>	-	<u>100,00</u>	-

Autore konstatēja, ka ilgtermiņa ieguldījumu īpatsvaram bilancē ir tendence palielināties. Visstraujākais pieaugums tika konstatēts 2009. gada 28. februārī kad ilgtermiņa ieguldījumu īpatsvars palielinājās par 6,96 procentpunktiem. Tas vērtējams pozitīvi, jo liecina par uzņēmuma attīstību. Jāatzīmē tas, ka pēdējā analizējamā periodā ilgtermiņa ieguldījumu īpatsvars bilancē samazinājās. Tā kā tajā periodā uzņēmumam bija peļņa atšķirībā no divu iepriekšējo periodu zaudējumiem, tas liecina, ka ilgtermiņa ieguldījumu īpatsvars ir tuvs optimālajam līmenim.

Apgrozāmo līdzekļu struktūra ir mainīga. No 2007. gada 28. februāra līdz 2009. gada 28. februārim bilancē tiek konstatēts krājumu pieaugums, tomēr pieauguma tempi katru gadu samazinājās. 2009. gada 28. februāra bilancē krājumu īpatsvars pārsniedza 70%, kas vērtējams negatīvi, jo uzņēmumam bija zaudējumi, kuri liecina, ka šāds krājumu īpatsvars nenodrošina sekmīgu uzņēmuma darbību. Kad 2010. gada 28. februārī uzņēmumā tika konstatēta peļņa, krājumu īpatsvars strauji samazinājās par 13,12 procentpunktiem un kļuva mazāks par 60%, kas vērtējams pozitīvi.

Debitoru īpatsvars bilancē pastāvīgi mainās robežās no 16 līdz 31 procentiem. Tas liecina, ka uzņēmējdarbībā nepastāv stabilitāte un kopumā vērtējams negatīvi.

Kopš 2007. gada 28. februāra līdz 2009. gada 28. februārim naudas līdzekļu īpatsvars bilancē samazinājās no 13,06% līdz 0,65%, kas ir vērtējams negatīvi, jo pazeminājās uzņēmuma maksātspēja un konstatēti zaudējumi. Pēdējā pārskata gadā vērojams naudas līdzekļu īpatsvara palielinājums par 0,72 procentpunktiem.

Četros no pieciem pārskata periodiem pašu kapitāls ir negatīvs, jo uzņēmumam ir zaudējumi, kuri pārsniedz pamatkapitālu. Pamatkapitāls nav mainījies kopš uzņēmuma dibināšanas brīža, tas ir 2000LVL. Tā ir negatīva iezīme, jo uzņēmums piesaista ārējo finansējumu lielā apjomā, līdz ar to kļūst finansiāli atkarīgs. Vienīga bilance, kurā pašu kapitāls bija pozitīvs ir 2007. gada 28. februāra bilance, kad pašu kapitāla īpatsvars bija 3,67%. Pārejos periodos pašu kapitāla īpatsvars ir no -3,5% līdz -0,6%. Visstraujākais samazinājums par 5,22 procentpunktiem konstatēts periodā no 2007. gada 1. marta līdz 2008. gada 29. februārim.

Līdz 2008. gada 28. februāra bilancei ieskaitot, uzņēmuma ilgtermiņa saistību īpatsvars bija no 0 līdz 0,6 procentiem. Savukārt īstermiņa saistību īpatsvars pārsniedza 96 procentus, kas ir negatīvi, jo īstermiņa saistību dzēšanas termiņš ir mazāks par vienu gadu un ir lielāka varbūtība, ka uzņēmumam var rasties finansiālās grūtības atmaksājot šos parādus. 2009. gada 28. februāra bilancē ilgtermiņa saistību īpatsvars sastādīja 43,79%, kas par 43,73 procentpunktiem vairāk nekā

iepriekšējā periodā, savukārt īstermiņa saistību īpatsvars būtiski samazinājies. Pēdējā analizējamā periodā ilgtermiņa kreditoru īpatsvars palielinājās vēl par 5,99 procentpunktiem, bet īstermiņa kreditoru īpatsvars samazinājās par 6,96 procentpunktiem, tomēr īstermiņa kreditoru īpatsvars joprojām pārsniedza ilgtermiņa kreditoru īpatsvaru.

Neraugoties uz pēdēja pārskata perioda peļņu, kopējais saistību īpatsvars joprojām pārsniedza 100%, jo šī peļņa nesedz iepriekšējo periodu zaudējumus.

SIA „Do It” svarīgāko peļņas vai zaudējumu aprēķina posteņu struktūra un tās izmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējo periodu ir apkopotas 2.2. tabulā.

2.2. tabula

SIA „Do It” svarīgāko peļņas vai zaudējuma aprēķina posteņu struktūra un tās izmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējo periodu periodos no 14.03.2005 līdz 28.02.2010

	14.03.2005 - 28.02.2006	1.03.2006 - 28.02.2007		1.03.2007 - 29.02.2008		1.03.2008 - 28.02.2009		1.03.2009 - 28.02.2010	
	Summa, LVL	Summa, LVL		Summa, LVL		Summa, LVL		Summa, LVL	
	Struktūra, %	Struktūra, %	Izmaiņas, %punkti	Struktūra, %	Izmaiņas, %punkti	Struktūra, %	Izmaiņas, %punkti	Struktūra, %	Izmaiņas, %punkti
Neto apgrozījums	4656602	9886890		17409265		28711910		25592189	
	100,00	100,00	-	100,00	-	100,00	-	100,00	-
Pārdotās produkcijas ražošanas izmaksas	4175360	8700548		15177960		23620073		20778919	
	89,67	88,00	-1,66	87,18	-0,82	82,27	-4,92	81,19	-1,07
Bruto peļņa	481242	1186342		2231305		5091837		4813270	
	10,33	12,00	1,66	12,82	0,82	17,73	4,92	18,81	1,07
Peļņa/zaudējumi pirms nodokļiem	-18976	201132		-304683		-346244		247066	
	-0,41	2,03	2,44	-1,75	-3,78	-1,21	0,54	0,97	2,17
Pārskata gada peļņa/zaudējumi	-19776	162156		-302176		-456190		200062	
	-0,42	1,64	2,06	-1,74	-3,38	-1,59	0,15	0,78	2,37

Pārdotās produkcijas ražošanas izmaksu īpatsvars neto apgrozījumā katru gadu samazinājās, līdz ar to palielinājās bruto peļņas īpatsvars, kas vērtējams pozitīvi. Visbūtiskākais bruto peļņas īpatsvara palielinājums, tas ir par 4,92 procentpunktiem, ir konstatēts periodā no 2008. gada 1. marta līdz 2009. gada 28. februārim.

Peļņas īpatsvars pirms nodokļiem ir būtiski mazāks par bruto peļņas īpatsvaru. Tas nozīmē, ka uzņēmumam ir būtiskas administrācijas un pārdošanas izmaksas, kā arī pārējās saimnieciskās

darbības izmaksas. Tā kā vairākos periodos uzņēmumam ir zaudējumi, pēc iespējas jāsamazina pārdošanas un administrācijas izmaksu īpatsvars attiecībā pret neto apgrozījumu. Pēdējā pārskata periodā, kad pārdošanas izmaksu īpatsvars samazinājās par 2,59 procentpunktiem (sk. 2. pielikumu), SIA „Do It” konstatēta peļņa, kas vērtējams pozitīvi. Savukārt iepriekšējos periodos šo izmaksu īpatsvara pieaugums peļņu pirms nodokļiem un neto peļņu ietekmēja negatīvi.

2.2. Gada pārskatu horizontālā analīze un novērtējums

Horizontālās analīzes metode paredz rēķināt novirzes no bāzes rādītāja. Tiek noteiktas atsevišķu bilances posteņu izmaiņas absolūtā un arī relatīvā izteiksmē.

Analizējot SIA „Do It”, autore par bāzes rādītājiem ņēma iepriekšēja gada rādītājus.

Izmaiņas absolūtā izteiksmē (latos) rēķina no pārskata perioda rādītāja atņemot bāzes perioda rādītāju (2.2.):

$$\text{Izmaiņas Ls} = \text{Analizējamā perioda rādītājs} - \text{Bāzes perioda rādītājs} \quad (2.2)$$

Izmaiņas procentos rēķina pēc formulas (2.3.):

$$\text{Izmaiņas\%} = \frac{\text{Analizējamā perioda rādītājs} - \text{Bāzes perioda rādītājs}}{\text{Bāzes perioda rādītājs}} * 100 \quad (2.3.)$$

SIA „Do It” svarīgāko bilances posteņu izmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējo periodu ir apkopotas autores izveidotā 2.3. tabulā. Visu bilances posteņu izmaiņas ir atspoguļotas 3. pielikumā.

2.3. tabula

SIA „Do It” svarīgāko bilances posteņu izmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējo periodu pārskata gados, kuri noslēgušies no 28.02.2007 līdz 28.02.2010

	28.02.2007		29.02.2008		28.02.2009		28.02.2010	
	Summa, LVL		Summa, LVL		Summa, LVL		Summa, LVL	
	Izmaiņas LVL	Izmaiņas, %	Izmaiņas, LVL	Izmaiņas, %	Izmaiņas, LVL	Izmaiņas, %	Izmaiņas, LVL	Izmaiņas, %
AKTĪVS								
Ilgtermiņa ieguldījumi								
Ilgtermiņa ieguldījumi kopā	89161		393067		1895180		1567646	
	16491	22,69	303906	340,85	1502113	382,15	-327534	-17,28

2.3. tabulas turpinājums

	28.02.2007		29.02.2008		28.02.2009		28.02.2010	
	Summa, LVL		Summa, LVL		Summa, LVL		Summa, LVL	
	Izmaiņas LVL	Izmaiņas, %	Izmaiņas, LVL	Izmaiņas, %	Izmaiņas, LVL	Izmaiņas, %	Izmaiņas, LVL	Izmaiņas, %
Apgrozāmie līdzekļi								
<i>Krājumi kopā</i>	2516033		7085775		12657815		9654176	
	832734	49,47	4569742	181,62	5572040	78,64	-3003639	-23,73
<i>Debitori kopā</i>	812971		2229029		2871701		4903778	
	-98887	-10,84	1416058	174,18	642672	28,83	2032077	70,76
<i>Nauda un tās ekvivalenti</i>	513654		517614		113474		223174	
	198478	62,97	3960	0,77	-404140	-78,08	109700	96,67
Apgrozāmie līdzekļi kopā	3842658		9832418		15642990		14781128	
	932325	32,03	5989760	155,88	5810572	59,10	-861862	-5,51
Aktīvu kopsumma	3931819		10225485		17538170		16348774	
	948816	31,81	6293666	160,07	7312685	71,51	-1189396	-6,78
PASĪVS								
Pašu kapitāls								
<i>Pašu kapitāls kopā</i>	144380		-157796		-613986		-413924	
	162156	-912,22	-302176	-209,29	-456190	289,10	200062	-32,58
Kreditori								
<i>Ilgtermiņa kreditori kopā</i>	2507		6232		7680326		8139220	
	2507	100,00	3725	148,58	7674094	123140,15	458894	5,97
<i>Īstermiņa kreditori kopā</i>	3784932		10377049		10471830		8623478	
	784153	26,13	6592117	174,17	94781	0,91	-1848352	-17,65
<i>Kopā kreditori</i>	3787439		10383281		18152156		16762698	
	786660	26,22	6595842	174,15	7768875	74,82	-1389458	-7,65
Pasīvu kopsumma	3931819		10225485		17538170		16348774	
	948816	31,81	6293666	160,07	7312685	71,51	-1189396	-6,78

Ilgtermiņa ieguldījumu apjoms pārskata gados, kuri noslēgusies no 2008. gada 29. februāra līdz 2009. gada 28. februārim būtiski palielinājies attiecīgi par 340,85 un 382,15 procentiem, kas liecina par uzņēmuma attīstību. 2010. gada 28. februārī ilgtermiņa ieguldījumi samazinājās par 17,28 procentiem, kas kontekstā ar pārskata gada peļņu liecina, ka līdzekļus izmanto efektīvāk.

2008.gada 29. februārī un 2009. gada 28. februārī konstatēts krājumu pieaugums atbilstoši par 181,62% un 78,64%. Tas nerada draudus uzņēmuma finansiālajam stāvoklim, jo attiecīgi palielinājās neto apgrozījums un bruto peļņa. Bet 2010. gada 28. februāra konstatēts krājumu samazinājums par 23,73% liecina par to, ka krājumu līmenis tomēr nebija saskaņots ar ražošanas vajadzībām.

Debitoru parādu pieaugums vērtējams negatīvi, jo neto apgrozījuma pieaugums bija procentuāli mazāks par debitoru parādu pieaugumu. Bet 2010. gada 28. februārī, pieaugot debitoru parādiem, neto apgrozījums pat samazinājas, kas rada uzņēmējdarbības risku. Visstraujākais debitoru parādu pieaugums, kā arī krājumu pieaugums ir vērojams 2008. gada 29. februārī.

2009. gada 28. februāra konstatēts būtisks naudas līdzekļu samazinājums par 78,08% vērtējams negatīvi. 2010. gada 28. februārī salīdzinājumā ar iepriekšējo periodu naudas līdzekļi pieauga, kas vērtējams pozitīvi, tomēr tie nerasniedza 2007. gada 28. februāra un 2008. gada 29. februāra līmeni.

Aktīvu kopsummas pieaugums no 2007. gada 28. februāra līdz 2009. gada 28. februārim liecina par uzņēmējdarbības attīstību. 2010. gada 28. februāra aktīvu kopsummas samazinājums salīdzinājumā ar iepriekšējo periodu nav vērtējams negatīvi, jo palielinājās uzņēmuma peļņa. Tas varētu liecināt, ka uzņēmuma līdzekļi ir optimālā līmenī pie pastāvošā neto apgrozījuma.

Pašu kapitāla izmaiņas SIA „Do It” notiek nesadalītās peļņas vai nesegto zaudējumu dēļ, jo pamatkapitāls kopš uzņēmuma dibināšanas brīža ir pastāvīgs un vienāds ar 2000LVL. Pašu kapitāla palielinājums 2007. gada 28. februārī un 2010. gada 28. februārī ir vērtējams pozitīvi, jo uzņēmumā bija peļņa. 2008. gada 29. februāra un 2009. gada 28. februāra izmaiņas, tas ir pašu kapitāla samazinājums, kas saistīts ar šo periodu zaudējumiem norāda uz sliktu finansiālo stāvokli. Pēc autores domām, uzņēmumam jāpalielina pamatkapitāls.

Ilgtermiņa saistību pieaugums, it īpaši kad 2009. gada 28. februārī tās pieauga par 123140,15%, norāda uz nopietnu uzņēmuma maksātspējas pasliktināšanos. Jābūt peļņas pieaugumam, lai varētu dzēst kredītu un kredīta procentus, bet šajā periodā, kā arī iepriekšējā uzņēmumam bija zaudējumi. 2010. gada 28. februārī konstatēts pieauguma temps 5,97% vērtējams pozitīvi, jo tas ir ievērojami mazāks par iepriekšējo periodu pieauguma tempiem, kā arī mazāks par peļņas pieauguma tempiem.

Īstermiņa saistību konstatēts pieaugums no 2007. gada 28. februāra līdz 2009. gada 28. februārim vērtējams negatīvi, jo maksātspējas izmaiņas bija negatīvas. Tas norāda uz nespēju

savlaicīgi norēķināties ar darbiniekiem un kredītiestādēm. Visbūtiskākais pieaugums konstatēts 2008. gada 29. februārī – 174,17%. 2010. gada 28. februārī konstatēts īstermiņa saistību samazinājums par 17,65% jeb 1,85 miljoniem latu vērtējams pozitīvi, jo liecina par uzņēmuma sekmīgu finansiālo darbību šajā pārskata periodā.

2007. gada 28. februārī un 2008. gada 29. februārī konstatēts kopējais kreditoru palielinājums notika galvenokārt īstermiņa saistību apjoma pieauguma dēļ, kas vērtējams negatīvi, jo īstermiņa saistības būs jādzēš viena gada laikā, kas varētu sagādāt uzņēmumam finansiālās grūtības. 2009. gada konstatēts kopējā kreditoru apjoma palielinājums notika galvenokārt ilgtermiņa saistību pieauguma dēļ. Kopējais pieauguma temps ir mazāks nekā iepriekšējā periodā, kas ir pozitīva tendence. Kopējais kreditoru apjoms pēdējā analizējamā periodā samazinājās par 7,65%, ko bakalaura darba autore vērtē pozitīvi.

SIA „Do It” svarīgāko peļņas vai zaudējumu aprēķina posteņu izmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējo periodu ir apkopotas 2.4. tabulā.

2.4. tabula

SIA „Do It” svarīgāko peļņas vai zaudējuma aprēķina posteņu izmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējo periodu pārskata gados, kuri noslēgušies no 28.02.2007 līdz 28.02.2010

	1.03.2006 - 28.02.2007		1.03.2007 - 29.02.2008		1.03.2008 - 28.02.2009		1.03.2009 - 28.02.2010	
	Summa, LVL		Summa, LVL		Summa, LVL		Summa, LVL	
	Izmaiņas, LVL	Izmaiņas, %	Izmaiņas, LVL	Izmaiņas, %	Izmaiņas, LVL	Izmaiņas, %	Izmaiņas, LVL	Izmaiņas, %
Neto apgrozījums	9886890		17409265		28711910		25592189	
	5230288	112,32	7522375	76,08	11302645	64,92	-3119721	-10,87
Pārdotās produkcijas ražošanas izmaksas	8700548		15177960		23620073		20778919	
	4525188	108,38	6477412	74,45	8442113	55,62	-2841154	-12,03
Bruto peļņa	1186342		2231305		5091837		4813270	
	705100	146,52	1044963	88,08	2860532	128,20	-278567	-5,47
Peļņa/zaudējumi pirms nodokļiem	201132		-304683		-346244		247066	
	220108	-1159,93	-505815	-251,48	-41561	13,64	593310	-171,36
Pārskata gada peļņa/zaudējumi	162156		-302176		-456190		200062	
	181932	-919,96	-464332	-286,35	-154014	50,97	656252	-143,85

Neto apgrozījuma palielinājums periodos no 2006. gada 1. marta līdz 2009. gada 28. februārim norāda uz to, ka uzņēmums paplašina savu darbību, kas vērtējams pozitīvi. Straujākais pieaugums bija periodā no 2006. gada 1. marta līdz 2007. gada 28. februārim. Tas sastādīja 112,32%. Turpmākajos divos gados pieauguma tempi bija procentuāli mazāki, tomēr būtiski lielāki absolūtā vērtībā, kas vērtējams pozitīvi. Periodā no 2009. gada 1. marta līdz 2010. gada 28. februārim uzņēmumā samazinājās neto apgrozījums par 10,87% jeb 3,12 miljoniem latu, kas vērtējams negatīvi, tomēr bruto peļņas samazināšanas temps bija zemāks.

Pārdotās produkcijas ražošanas izmaksu izmaiņu tendences ir līdzīgas neto apgrozījuma izmaiņu tendencēm, tikai izmaiņas ir procentuāli mazākas, kas SIA „Do It” vērtējams pozitīvi, jo neto apgrozījums pārsniedz pārdotās produkcijas ražošanas izmaksas. Tātad pārdotās produkcijas ražošanas izmaksu pieaugums periodos no 2006. gada 1. marta līdz 2009. gada 28. februārim nav vērtējams negatīvi, jo neto apgrozījums pieauga straujāk. Periodā no 2009. gada 1. marta līdz 2010. gada 28. februārim pārdotās produkcijas ražošanas izmaksu samazinājums bija straujāks nekā neto apgrozījuma samazinājums, kas arī vērtējams pozitīvi.

Uzņēmumam pat tajos periodos, kuros bija zaudējumi, izņemot periodu no 2007. gada 1. marta līdz 2008. gada 29. februārim bija jāmaksā uzņēmumu ienākuma nodoklis. To var izskaidrot ar to, ka uzņēmumu ienākuma nodokļa deklarācijā bija būtiskas summas nodaļā „Apliekamā ienākuma (zaudējumu) palielināšana (samazināšana).”

Bruto peļņas pieaugums periodos no 2006. gada 1. marta līdz 2009. gada 28. februārim vērtējams pozitīvi. Bruto peļņas pieauguma tempi šajos periodos ir lielāki par neto apgrozījuma pieauguma tempiem, jo neto apgrozījums pieauga straujāk nekā pārdotās produkcijas ražošanas izmaksas. Savukārt pēdējā analizējamā periodā bruto peļņa samazinājās.

Pārskata periodos neto peļņa vai zaudējumi pastāvīgi būtiski mainījās, kas liecina par to, ka uzņēmuma darbībā nepastāv stabilitāte. Par periodu no 2006. gada 1. marta līdz 2007. gada 28. februārim tā pieauga par 919,96 procentiem jeb 182 tūkstošiem latu. Šajā periodā uzņēmumam bija peļņa. Nākamajā pārskata periodā neto peļņa samazinājās par 286,35% salīdzinājumā ar iepriekšējo periodu jeb 464 tūkstošiem latu, un periodā no 2008. gada 1. marta līdz 2009. gada 28. februārim vēl par 154 tūkstošiem latu. Šajos periodos uzņēmumam bija zaudējumi attiecīgi 302 un 454 tūkstošu latu apjomā. Pēdējā analizējamā pārskata periodā uzņēmumam bija peļņa 200 tūkstošu latu apjomā, kas nozīmē SIA „Do It” darbības rezultātu uzlabojumu par 656 tūkstošiem latu.

SIA „Do It” svarīgāko naudas plūsmas pārskata posteņu izmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējo periodu ir apkopotas 2.5. tabulā.

2.5. tabula

**SIA „Do It” naudas plūsmas pārskata posteņu izmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējo periodu
pārskata gados, kuri noslēgušies no 28.02.2007 līdz 28.02.2010**

	1.03.2006 - 28.02.2007		1.03.2007 - 29.02.2008		1.03.2008 - 28.02.2009		1.03.2009 - 28.02.2010	
	Summa, LVL		Summa, LVL		Summa, LVL		Summa, LVL	
	Izmaiņas, LVL	Izmaiņas, %	Izmaiņas, LVL	Izmaiņas, %	Izmaiņas, LVL	Izmaiņas, %	Izmaiņas, LVL	Izmaiņas, %
Pamatdarbības neto naudas plūsma	-1765489		-6340122		-6215192		3305532	
	-1913090	-1296,12	-4574633	259,11	124930	-1,97	9520724	-153,18
Ieguldīšanas darbības neto naudas plūsma	-37823		-315786		-2040864		-124275	
	40927	-51,97	-277963	734,90	-1725078	546,28	1916589	-93,91
Finansēšanas darbības neto naudas plūsma	2233837		6855355		7851916		-3071557	
	2218569	14530,84	4621518	206,89	996561	14,54	-10923473	-139,12

Pamatdarbības naudas plūsmas samazinājums periodos no 2006. gada 1. marta līdz 2008. gada 29. februārim norāda uz finansiālā stāvokļa pasliktināšanos un naudas trūkumu. Tas nozīmē, uzņēmumam var pietrūkt naudas, lai atdotu parādus, paplašinātu uzņēmuma ražošanas jaudas un veiktu investīcijas bez ārējiem finansēšanas avotiem. Periodā no 2008. gada 1. marta līdz 2009. gada 28. februārim pamatdarbības neto naudas plūsma uzlabojas par 1,97%, bet joprojām bija negatīva un būtiska. Saimnieciskās darbības naudas plūsmas palielinājums pēdējā analizējama periodā vērtējams pozitīvi un liecina par finansiālā stāvokļa uzlabošanu.

Naudas plūsma no uzņēmuma investīciju darbības ir ļoti mainīga, kas liecina, ka uzņēmējdarbībā nav stabilitātes. Tas ir raksturīgs jaunajiem uzņēmumiem. Pēdējā analizējamā periodā vērojamā būtiska ieguldīšanas darbības naudas plūsmas samazināšanās, kas liecina par uzņēmuma attīstības tempu samazināšanos.

Naudas plūsma no finanšu darbības pēdējā analizējamā periodā vērtējamā negatīvi. Tās samazinājums norāda uz nespēju izmantot ārējos finansēšanas avotus. Tam var būt dažādi iemesli, viens no tiem – kreditoru neuzticēšanās, jo pēdējos divos pārskata periodos netika saņemti aizņēmumi no kredītiestādēm (sk. 1. pielikumu).

Horizontālā analīze pamatojas uz bilances „zelta likumiem”. Tie ir ekonomistu ieteikums kā racionāli finansēt uzņēmuma kapitālu, nevis valsts institūciju obligāta prasība. „Zelta likumu” prasības atspoguļo ideālu stāvokli. Izšķir trīs šādus likumus.

Pirmais likums: ilgtermiņa ieguldījumi jāsedz ar pašu kapitālu. Pašu kapitāls ir uzņēmumā rīcībā uz neierobežotu laiku, tāpēc ar to jāfinansē ilgtermiņa ieguldījumi. Novirze tiek aprēķināta pēc formulas (2.4.):

$$\text{Pašu kapitāls} - \text{Ilgtermiņa ieguldījumi} = \text{Novirze} \quad (2.4.)$$

Otrais likums: ilgtermiņa ieguldījumi jāfinansē ar pašu kapitālu un ilgtermiņa saistībām (2.5.). Ilgtermiņa saistības ir jādzēš pēc viena gada un ilgāk, tāpēc tās var izmantot ilgtermiņa ieguldījumu finansēšanai.

$$(\text{Pašu kapitāls} + \text{Ilgtermiņa saistības}) - \text{Ilgtermiņa ieguldījumi} = \text{Novirze} \quad (2.5.)$$

Trešais likums: apgrozāmie līdzekļi jāsedz ar īstermiņa saistībām. Novirze tiek aprēķināta pēc formulas (2.6.) [1, 15-17]:

$$\text{Īstermiņa saistības} - \text{Apgrozāmie līdzekļi} = \text{Novirze} \quad (2.6.)$$

SIA „Do It” novirzes no bilances „zelta likumiem” ir apkopotas 2.6. tabulā.

2.6. tabula

SIA „Do It” novirzes no bilances „zelta likumiem” pārskata gados, kuri noslēgušies no 28.02.2006 līdz 28.02.2010

	Novirze, LVL				
	28.02.2006	28.02.2007	29.02.2008	28.02.2009	28.02.2010
1. likums	-90446	55219	-550863	-2509166	-1981570
2. likums	-90446	57726	-544631	5171160	6157650
3. likums	90446	-57726	544631	-5171160	-6157650

Analizējot novirzes no 1. likuma, autore konstatēja, ka 2007. gada 28. februārī ilgtermiņa ieguldījumu summa ir mazāka par pašu kapitāla summu. Šāds stāvoklis liecina par neracionālu pašu kapitāla izmantošanu: tas tiek novirzīts apgrozāmo līdzekļu finansēšanai. Pārējos analizējamajos pārskata periodos novirze ir negatīva, jo tajos bija negatīvs pašu kapitāls. Tātad zaudējumi bija jāsedz ar aizņemto kapitālu, kas ir negatīva iezīme. Vislielākā novirze no 1. bilances „zelta likuma” bija 2009. gada 28. februārī. Tā sastādīja 2,52 miljonus latu, kas ir būtiska summa kopējā bilances vērtībā.

2. un 3. bilances „zelta likumu” analīzes gaitā autore secināja, ka 2006. gada 28. februārī, kā arī 2008. gada 29. februārī viss ilgtermiņa kapitāls ir izmantots ilgtermiņa ieguldījumu finansēšanai. Tas liecina, ka daļa ilgtermiņa ieguldījumu tiek finansēti ar īstermiņa saistībām, kas ir negatīva iezīme, jo īstermiņa saistības ir jādzēš viena pārskata perioda laikā. Pārejos pārskata periodos ilgtermiņa ieguldījumu summa bija mazāka par ilgtermiņa kapitālu, tātad ilgtermiņa kapitāla daļa tika novirzīta apgrozāmo līdzekļu finansēšanai. Visbūtiskākā novirze bija 2010. gada 28. februārī; tā sastādīja 6,16 miljonus latu.

Kopumā var secināt, ka uzņēmuma kapitāls nav finansēts racionāli un novirzes ir būtiskas.

2.3. Likviditātes rādītāju analīze un novērtējums

Likviditāte raksturo svarīgu uzņēmuma finansiālā stāvokļa aspektu: tā ir uzņēmuma spēja noteiktos termiņos dzēst savas īstermiņa saistības. Šī spēja ir atkarīga no attiecības starp uzņēmuma maksāšanas līdzekļu potenciālu un uzņēmuma finansiālajām saistībām.

Likviditāti var aplūkot no diviem viedokļiem:

1. No uzņēmuma likvidācijas viedokļa, tas ir, jānoteic, kādi maksāšanas līdzekļi būtu uzņēmuma rīcībā, ko varētu novirzīt saistību dzēšanai, ja maksātspējas vai nepietiekamas rentabilitātes dēļ uzņēmums būtu jālikvidē. Lai aprēķinātu šo likviditāti, nepieciešama informācija par:
  - ieņēmumiem, ko uzņēmuma likvidācijas gadījumā varētu iegūt, pārdodot īpašumu;
  - privilīģēto saistību lielumu;
  - garantētā kredīta nodrošinājuma lielumu.

Finanšu pārskatā šādas informācijas nav. Tātad likviditāti šādā aspektā nemēdz aplūkot gada pārskata analīzes gaitā.

2. No uzņēmuma tupināšanas viedokļa, tas ir, jānovērtē varbūtība, ka uzņēmums varētu kļūt maksātspējīgs un tiktu ierosināta piespiedu likvidācija. Bet tā, ka finanšu pārskata informācija balstās uz uzņēmuma darbības turpināšanas principa, analizējot bilanci, likviditāti var aplūkot tikai no šī viedokļa.

Informācija par likviditāti ir ļoti svarīga, jo maksātspējas iestāšanas draud ar uzņēmuma darbības pārtraukšanu.

Īstermiņa saistību dzēšanai izmanto apgrozāmos līdzekļus. Apgrozāmo līdzekļu posteņus likviditātes vērtēšanas gaitā iedala grupās: likvidie aktīvi, mazāk likvidie aktīvi. Par likvidiem

sauc tos aktīvus, kuri jau atrodas naudas formā kā arī tos, kurus ātri var pārvērst naudas formā (īstermiņa prasības, gatava produkcija, kurai ir noiets). Palielinoties likvīdo aktīvu summai, paaugstinās uzņēmuma likviditāte un maksāspēja. [1, 18-19]

Uzņēmuma likviditātes izvērtēšanai galvenokārt izmanto trīs relatīvos rādītājus. Viens no otra tie atšķiras ar to aprēķināšanai izmantoto likvidējamo līdzekļu sastāvu, kuri pieņemti par īstermiņa saistību sedzējiem.

Kopējais likviditātes koeficients (L1), kuru aprēķina pēc formulas (2.7.), raksturo uzņēmuma spēju segt īstermiņa saistības jeb rāda, cik apgrozāmo līdzekļu naudas vienību ir uz vienu vienību īstermiņa saistību.

$$\text{Likviditātes kopējais koeficients (L1)} = \frac{\text{Apgrozāmie līdzekļi}}{\text{Īstermiņa saistības}} \quad (2.7.)$$

Vēlamās šī koeficienta robežas ir 1 – 2. Ja šis koeficients zemāks par 1, uzņēmumam ir kritisks finansiālais stāvoklis, tas darbojas liela riska apstākļos.

Šo koeficientu var paaugstināt divējādi:

1. palielinot apgrozāmo līdzekļu atsevišķu posteņu lielumu;
2. samazinot īstermiņa saistību apjomu.

Šis ir vispārinošākais maksāspējas rādītājs.

Likviditātes starpseguma koeficients (L2) ir saistīts ar uzņēmuma saimnieciskajā darbībā iesaistīto aktīvo kapitālu. Tas raksturo tekošo saistību daļu, kas var tikt dzēsta ne tikai ar naudas līdzekļiem, bet arī ar sagaidāmiem ienākumiem no izpildītiem darbiem, nosūtītās produkcijas un sniegtiem pakalpojumiem.

Likviditātes starpseguma koeficientu ļoti ietekmē ražošanas krājumos ieguldītā nauda. Arī debitorsaistību pārvēršana skaidrā naudā prasa ievērojami ilgu laiku.

Likviditātes starpseguma koeficientu rēķina pēc formulas (2.8.) vai (2.9.):

$$L2 = \frac{\text{Naudas līdzekļi} + \text{Īstermiņa vērtspapīri} + \text{Debitoru parādi} - \text{Nākamo periodu izmaksas}}{\text{Īstermiņa saistības}} \quad (2.8.)$$

$$L2 = \frac{\text{Apgrozāmie līdzekļi} - (\text{Krājumi} + \text{Nākamo periodu izmaksas})}{\text{Īstermiņa saistības}} \quad (2.9.)$$

Šī koeficienta zemākā robeža ir 0,8 – 1.

Absolūtās likviditātes koeficientu (L3) nosaka pēc formulas (2.10.):

$$L3 = \frac{\text{Naudas līdzekļi} + \text{Īstermiņa vērtspapīri}}{\text{Īstermiņa saistības}} \quad (2.10.)$$

Šī rādītāja optimālais līmenis ir 0,2 – 0,25. Prasības absolūtajam likviditātes koeficientam ir šādas: jo augstākā šī likviditāte, jo stabilāks uzņēmums. Taču pārāk augsts šis rādītājs nozīmē nevis to, ka uzņēmums ir stabils, bet to, ka uzņēmuma rīcībā ir vairāk naudas nekā to spēj efektīvi izmantot. [3, 156-158]

SIA „Do It” likviditātes koeficienti ir apkopoti 2.7. tabulā.

2.7. tabula

SIA „Do It” likviditātes koeficienti pārskata gados, kuri noslēgušies no 28.02.2006 līdz 28.02.2010

	28.02.2006	28.02.2007	29.02.2008	28.02.2009	28.02.2010
L1	0,97	1,02	0,95	1,49	1,71
L2	0,41	0,35	0,26	0,27	0,59
L3	0,11	0,14	0,05	0,01	0,03

Kopējais likviditātes koeficients pārskata periodos, kuri noslēgušies 2006. gada 28. februārī un 2008. gada 29. februārī ir kritiskā līmenī, jo uz vienu naudas vienību īstermiņa saistību ir mazāk par vienu apgrozāmo līdzekļu naudas vienību. Tas nozīmē, ka uzņēmums darbojās liela riska apstākļos. Pārejos analizējamajos pārskata periodos kopējais likviditātes koeficients ir optimālā līmenī un pēdējos gados tam ir tendence pieaugt. Vislabākais stāvoklis ir uz 2010. gada 28. februāri, kad tas sasniedza līmeni 1,71.

Likviditātes starpseguma koeficients ir zemāks par optimālo līmeni visos analizējamajos periodos. Tas ir izskaidrojams ar lielu krājumu īpatsvaru bilancē. Pēdējā analizējamā periodā likviditātes starpseguma koeficients būtiski tuvojies optimālajam līmenim, samazinoties krājumu īpatsvaram, kas vērtējams pozitīvi.

Absolūtās likviditātes koeficients ir ievērojami zemāks par optimālo līmeni. Uzņēmumam būtu jāpalielina naudas līdzekļu īpatsvars bilancē, lai uzlabotu šo rādītāju. Uz 2009. gada 28. februāri tas sasniedza savu viszemāko līmeni 0,01. Vislielākā šī rādītāja vērtība ir 0,14, kura pastāvēja 2007. gada 28. februārī, tomēr arī tā ir zemākā nekā optimālā vērtība. Līdz ar to var secināt, ka uzņēmums nav finansiāli stabils.

Likviditāti var novērtēt pielietojot horizontālo metodi. Atkarībā no aktīvu likviditātes pakāpes tos iedala sekojošās grupās, kā tas parādīts 2.8. tabulā „Balances kontu grupējums pēc to likviditātes un saistību dzēšanas termiņa”.

Bilances kontu grupējums pēc to likviditātes un saistību dzēšanas termiņa

AKTĪVS	PASĪVS
Vislikvidākie aktīvi (A1)	Izpildāmās saistības (P1)
Kase	Darba algas parāds strādniekiem
Norēķinu konts	Nokavētie aizdevuma maksājumi
Valūtas konts	Nokavētas parādsaistības piegādātājiem
Vērtspapīri	Maksājumi budžetā
Pārējie naudas līdzekļi	
Ātri realizējamie aktīvi (A2)	Īstermiņa saistības (P2)
Gatavā produkcija	Aizņēmumi pret nosūtītajām precēm
Nosūtītā produkcija, kuras samaksas termiņš vēl nav iestājies	Piegādātāji (kreditori)
Preces	
Lēni realizējamie aktīvi (A3)	Ilgtermiņa saistības (P3)
Ražošanas krājumi	Aizdevumi pret ražošanas krājumiem
Nepabeigtā ražošana	Pārējie kreditori
Debitori	
Grūti realizējamie aktīvi (A4)	Pastāvīgie pasīvi (P4)
Pamatlīdzekļi (bez nolietojuma)	Pamatkapitāls
Nemateriālie aktīvi	Peļņa
Ilgtermiņa finanšu ieguldījumi	Rezerves

Bilance tiek uzskatīta par pilnīgi likvidu gadījumā, ja aktīva un pasīva attiecīgo grupu attiecība ir:

$$A1 \geq P1$$

$$A1 \geq P2$$

$$A3 \geq P3$$

$$A4 \leq P4 [3, 151]$$

SIA „Do It” bilances kontu grupējums pēc to likviditātes un saistību dzēšanas termiņa ir parādīts autores izveidotā 2.9. tabulā. Turpat parādīta attiecīgo grupu attiecības izpilde.

**SIA „Do It” bilances kontu grupējums pēc to likviditātes un saistību dzēšanas termiņa pārskata
gados, kuri noslēgušies no 28.02.2006 līdz 28.02.2010, LVL**

	28.02.2006	28.02.2007	29.02.2008	28.02.2009	28.02.2010
A1	315176	513654	517614	113474	223174
P1	47512	152093	160636	111866	103652
A1 ≥ P1	+	+	+	+	+
A2	1683299	2516033	7085775	12657815	9654176
P2	2953267	3632839	10216413	10359964	8519826
A1 ≥ P2	-	-	-	+	+
A3	911858	812971	2229029	2871701	4903778
P3	0	2507	6232	7680326	8139220
A3 ≥ P3	+	+	+	-	-
A4	72670	89161	393067	1895180	1567646
P4	-17776	144380	-157796	-613986	-413924
A4 ≤ P4	-	+	-	-	-

Vislikvidākie aktīvi visos analizējamajos periodos pārsniedz izpildāmās saistības. Tas vērtējams pozitīvi, jo uzņēmumam ir līdzekļi, lai segtu tekošās saistības. Vislielākā starpība starp vislikvidākiem aktīviem un izpildāmām saistībām ir 2007. gada 28. februārī. Savukārt 2009. gada 28. februāri novirze vairs nav būtiska.

Ātri realizējamie aktīvi pārsniedz īstermiņa saistības tikai pēdējos divos analizējamajos periodos. Tas liecina par to, ka periodos no 2006. gada 28. februāra līdz 2008. gada 29. februārim, neskatoties uz to, ka uzņēmums var segt tekošās saistības, tam tomēr draudēja maksātnespēja brīdī, kad jāsedz īstermiņa saistības.

Pretējā situācija ir trešajā grupā. Lēni realizējamie aktīvi pārsniedz ilgtermiņa saistības pirmajos trīs analizējamajos periodos. Tas ir izskaidrojams ar to, ka šajos pārskata periodos ilgtermiņa saistību īpatsvars bija nebūtisks. Periodā, kurš noslēdzies 2006. gada 28. februārī vispār nebija ilgtermiņa saistību.

Pastāvīgie pasīvi, tas ir pašu kapitāls, pārsniedz grūti realizējamus aktīvus tikai periodā, kurš noslēdzies 2007. gada 28. februārī. Tā iemesls ir negatīvs pašu kapitāls pārējos pārskata periodos, jo uzņēmumam bija zaudējumi.

Pēc horizontālās metodes likviditātes novērtēšanā bilance neskaitās likvīda visos analizējamos periodos, jo aktīvi netiek atbilstoši finansēti. Visstabilākā situācija ir uz 2007. gada 28. februārī. Tajā periodā izpildās vairāk attiecīgo aktīvu un pasīvu grupu attiecības.

Likviditāti un maksātspēju var novērtēt ar absolūto un relatīvo rādītāju palīdzību. Viens no absolūtiem pamatrādītājiem ir darba kapitāls jeb tīrie apgrozāmie līdzekļi, ko aprēķina pēc formulas (2.11.):

$$\text{Darba kapitāls(DK)} = \text{Apgrozāmie līdzekļi} - \text{Īstermiņa saistības} \quad (2.11.)$$

Darba kapitāls rāda, kāda apgrozāmo līdzekļu summa paliek uzņēmuma rīcībā pēc īstermiņa saistību segšanas. Apgrozāmo līdzekļu pārsvars pār īstermiņa saistībām ir pozitīvs indikators investoriem. Tas nozīmē, ka uzņēmumam pietiek līdzekļu savu īstermiņa saistību segšanai un ir līdzekļi uzņēmuma darbības paplašināšanai. Optimālais darba kapitāla lielums ir atkarīgs no uzņēmuma darbības nozares un daudziem citiem faktoriem.

Tekošās darbības nodrošinājuma koeficients ar tīriem apgrozāmiem līdzekļiem tiek rēķināts pēc formulas (2.12.) un rāda, kāda apgrozāmo līdzekļu daļa tiek finansēta ar paša uzņēmuma līdzekļiem.

$$DK_{AL} = \frac{\text{Darba kapitāls}}{\text{Apgrozāmie līdzekļi}} \quad (2.12.)$$

Jo augstāka paša uzņēmuma daļa apgrozāmo līdzekļu finansēšanā, jo kreditoriem ir drošāk slēgt kredīta līgumus.

Pašu kapitāla manevrēšanas spēja rāda, kāda pašu kapitāla daļa tiek izmantota tekošās darbības finansēšanai, tas ir ieguldīta apgrozāmos līdzekļos, bet kāda – kapitalizēta. Šo rādītāju aprēķina pēc formulas (2.13.):

$$DK_{PK} = \frac{\text{Darba kapitāls}}{\text{Pašu kapitāls}} \quad (2.13.)$$

Šīm rādītājam nav universāla optimālā līmeņa. Tas ir atkarīgs no kapitāla struktūras un nozares specifikas.

Darba kapitāla manevrēšanas spēja raksturo to darba kapitāla daļu, kas ir naudas līdzekļu formā, tas ir to līdzekļu formā, kuriem ir absolūta likviditāte. To aprēķina pēc formulas (2.14.):

$$NL_{DK} = \frac{\text{Naudas līdzekļi}}{\text{Darba kapitāls}} \quad (2.14.)$$

Normāli funkcionējošā uzņēmumā šis rādītājs parasti mainās robežās no 0 līdz 1. Šī rādītāja pieaugums ir vērtējams pozitīvi. Optimālo līmeni nosaka pats uzņēmums, tas ir atkarīgs no tā cik liela ir vajadzība pēc brīviem naudas līdzekļiem.

Darba kapitāla īpatsvars aktīvu kopsummā raksturo aktīvu daļu, kāda ir izmantota tekošās darbības finansēšanai. To aprēķina pēc formulas (2.15):

$$DK_A = \frac{\text{Darba kapitāls}}{\text{Aktīvu kopsumma}} \quad (2.15.)$$

Kopumā šī rādītāja pieaugums ir vērtējams kā pozitīva tendence. [5, 306-317]

Viens no svarīgākajiem uzņēmuma finansiālās stabilitātes rādītājiem ir ražošanas krājumu nodrošinātība ar tīriem apgrozāmajiem līdzekļiem (2.16.):

$$DK_{Kr} = \frac{\text{Darba kapitāls}}{\text{Krājumi}} \quad (2.16.)$$

Normālās saimniekošanas apstākļos šim koeficientam jābūt 0,6 – 0,8 robežās. [3, 155]

SIA „Do It” tekošās darbības nodrošinājuma koeficienti ir apkopoti 2.10. tabulā.

2.10. tabula

SIA „Do It” tekošās darbības nodrošinājuma koeficienti no 28.02.2006 līdz 28.02.2010

	28.02.2006	28.02.2007	29.02.2008	28.02.2009	28.02.2010
DK	-90446	57726	-544631	5171160	6157650
DK _{AL}	-0,03	0,02	-0,06	0,33	0,42
DK _{PK}	5,09	0,40	3,45	-8,42	-14,88
NL _{DK}	-3,48	8,90	-0,95	0,02	0,04
DK _A	-0,03	0,01	-0,05	0,29	0,38
DK _{Kr}	-0,05	0,02	-0,08	0,41	0,64

Vislielāka apgrozāmo līdzekļu summa, kura paliek uzņēmuma rīcībā pēc īstermiņa saistību segšanas ir 2010. gada 28. februārī. Tā ir 6,16 miljoni latu. 2009. gada 28. februārī uzņēmuma rīcībā pēc īstermiņa saistību segšanas paliktu 5,17 miljoni latu, kas vērtējams negatīvi, jo tik būtiska summa nozīmē to, ka līdzekļi netiek racionāli izmantoti. Pozitīva situācija vērojama 2007. gada 28. februārī, darba kapitāls šajā periodā ir 57,73 tūkstoši latu. Šajā periodā īstermiņa saistību īpatsvars bilancē pārsniedza 96 procentus, bet apgrozāmo līdzekļu īpatsvars bija 97,73

procenti. Periodos, kad īstermiņa saistību īpatsvars bilancē pārsniedza 100 procentus, tas ir, 2006. gada 28. februārī un 2008. gada 29. februārī, darba kapitāls ir mazāks par nulli, kas vērtējams negatīvi. Vissliktākā situācija ir 2008. gada 29. februārī, kad pēc īstermiņa saistību segšanas uzņēmumam pietrūktu 544,6 tūkstoši latu.

Visaugstākais tekošās darbības nodrošinājuma koeficients ir sasniegts pēdējā analizējamajā pārskata periodā. Tas ir 0,42. Šajā pārskata periodā uzņēmums ar lielāko varbūtību spēs nodrošināt ārējo finansējumu, jo kreditoriem ir drošāk slēgt kredīta līgumus. Ievērojamā paša uzņēmuma daļa apgrozāmo līdzekļu finansēšanā ir konstatēta arī 2009. gada 28. februārī. Pārejos pārskata periodos tā ir nebūtiska vai negatīva.

Visos analizējamajos pārskata periodos izņemot periodu, kurš noslēdzies 2007. gada 28. februārī pašu kapitāls bija negatīvs, līdz ar to pašu kapitālu nevarēja izmantot tekošās darbības finansēšanai, tas ir, ieguldīt apgrozāmos līdzekļos. Bet 2007. gada 28. februārī pašu kapitāla manevrēšanas spēja bija 0,4. Tātad tekošās darbības finansēšanai tika izmantots 40% pašu kapitāla, bet 60% pašu kapitāla – kapitalizēts.

2006. gada 28. februārī un 2008. gada 29. februārī SIA „Do It” nebija darba kapitāla daļas, kas ir naudas līdzekļu formā. Tas vērtējams negatīvi. Pēdējos divos analizējamajos periodos naudas līdzekļu formā bija attiecīgi 2% un 4% darba kapitāla, kas nav būtiski lielumi. Vislielākais šis rādītājs ir 2007. gada 28. februārī kad darba kapitāla daļa to līdzekļu formā, kuriem ir absolūtā likviditāte, bija 8,90. Tātad viss darba kapitāls bija naudas līdzekļu formā. Tā kā normāli funkcionējošā uzņēmumā šis rādītājs parasti mainās robežās no 0 līdz 1, var secināt ka šajā periodā bija daudz brīvo naudas līdzekļu, kuri netika iesaistīti apgrozījumā, kas liecina par uzņēmuma neracionālo līdzekļu izmantošanu.

Vislielākais darba kapitāla īpatsvars aktīvu kopsummā tāpat kā iepriekšējos tekošās darbības nodrošinājuma koeficientos bija 2010. gada 28. februārī kad tas sasniedza līmeni 0,38. Jāatzīmē, ka pēdējos pārskata periodos darba kapitāla īpatsvars aktīvu kopsummā pieauga, kas vērtējams kā pozitīva tendence.

Pirmajos trīs analizējamajos periodos krājumi netika nodrošināti ar tīriem apgrozāmajiem līdzekļiem peņemamā apjomā. Tas izskaidrojams ar lielo krājumu īpatsvaru bilancē, kas vērtējams negatīvi. Pēdējos periodos šim rādītjam ir tendence pieaugt, tomēr 2009. gada 28. februārī tas joprojām ir zemāks par optimālo līmeni, tas ir 41%. Bet 2010. gada 28. februārī krājumu nodrošinātība ar tīriem apgrozāmajiem līdzekļiem sasniedza optimālo līmeni un kļuva vienāda ar 64%.

Spriežot pēc tekošās darbības nodrošinājuma koeficientiem, vislabākā situācija ir sasniegta 2010. gada 28. februārī. Kopš 2008. gada 29. februāra ir vērojamas pozitīvas tendences, kas dod pamatus pieļaut, ka turpmākajos pārskata periodos uzņēmuma finansiālais stāvoklis uzlabosies.

2.4. Maksāspējas rādītāju analīze un novērtējums

Maksāspēja ir uzņēmuma spēja segt īstermiņa un ilgtermiņa saistības noteiktā termiņā ar uzņēmuma rīcībā esošiem aktīviem.

Šis grupas rādītāji raksturo uzņēmuma struktūru. Tie ir paredzēti, lai:

- novērtētu uzņēmuma iespējas paaugstināt saistību summu;
- palīdzētu novērtēt firmas spēju noteiktā termiņā nokārtot saistības.

Šis grupas rādītāji atspoguļo uzņēmuma spēju segt īstermiņa un ilgtermiņa saistības. Šie rādītāji ir īpaši svarīgi esošajiem un arī potenciālajiem kreditoriem, jo tie rāda kādā mērā uzņēmuma ieņēmumi sedz procentu un citus fiksētus maksājumus, kā arī to, vai uzņēmuma likvidācijas gadījumā ir pietiekami daudz aktīvu, lai segtu saistības. Uzņēmuma dalībniekus šie rādītāji interesē, jo aprēķinātie procenti ir uzskatāmi par izmaksām, kas palielina uzņēmuma saistības. Ja aizņēmumu, un tātad arī maksājamo procentu summas ir pārmērīgas, uzņēmumam var draudēt bankrots.

Saistību līmeņa vērtēšanā galvenais kritērijs ir risks. Uzņēmuma risks parasti sastāv no diviem komponentiem:

- uzņēmējdarbības risks – risks, kas saistīts ar normālu darbību apstākļos, kādos uzņēmums darbojas, iespējamās nelabvēlīgās pārmaiņas uzņēmējdarbības vidē;
- finansiālais risks – risks, kas veidojas atkarībā no veida, kādā tiek finansēti aktīvi, saistīts ar iespējamiem finanšu resursu zaudējumiem.

Pamatprincips ir tāds, ja uzņēmums darbojas augsta uzņēmējdarbības riska apstākļos, nedrīkst uzņemties augstu finansiālo risku. Pretējā gadījumā kopējais risks ir pārāk liels.

Saistību īpatsvars bilancē jeb finansiālās atkarības koeficients raksturo aizņemtā kapitāla līdzdalības pakāpi aktīvu finansēšanā. To aprēķina pēc formulas (2.17.):

$$\text{Visu saistību rādītājs} = \frac{\text{Saistības}}{\text{Balances kopsumma}} \quad (2.17.)$$

Optimālais šī rādītāja lielums ir mazāk par 0,5. Tomēr visu saistību rādītāja lielums ir atkarīgs no nozares un no valsts, kurā uzņēmums darbojas. [1, 23]

Pašu kapitāla līdzdalības koeficients jeb uzņēmuma finansiālās neatkarības koeficients ir pašu kapitāla un aktīvu attiecība (2.18.):

$$\text{Finansiālās neatkarības koeficients} = \frac{\text{Pašu kapitāls}}{\text{Balances kopsumma}} \quad (2.18.)$$

Pašu kapitāla līdzdalības koeficients raksturo, kāda daļa no līdzekļiem tiek finansēta no pašu kapitāla, tai skaitā no īpašnieku ieguldījumiem.

Saistību attiecība pret pašu kapitālu jeb finansiālā līdzsvara koeficients raksturo finansiālo līdzsvaru starp aizņemto kapitālu un pašu kapitālu. Šis koeficients raksturo uzņēmuma atkarību no ārējiem aizņēmumiem. To aprēķina pēc formulas (2.19.):

$$\text{Saistību attiecība pret pašu kapitālu} = \frac{\text{Saistības}}{\text{Pašu kapitāls}} \quad (2.19.)$$

Šis rādītājs kreditoriem un naudas ieguldītājiem raksturo to interešu aizsardzības pakāpi. Šim koeficientam ir kritiska robeža. Tam jābūt vismaz 0,5. Ja tas ir augstāks par 1, tad uzskata, ka uzņēmuma finansiālā stabilitāte ir sasniegusi kritisko punktu. Tomēr šis spriedums nav viennozīmīgs. Šis koeficients ir atkarīgs no saimniekošanas rakstura un līdzekļu aprites ātruma. Ja aprites ātrumi ir augsti, kritiskā robeža var ievērojami pārsniegt 1, būtiski neietekmējot uzņēmuma neatkarību. [3, 154] Tomēr nevar viennozīmīgi spriest par kritisko robežu. Ja apgrozāmie līdzekļi aprit ātri, šī koeficienta kritiskā robeža var ievērojami pārsniegt 1, būtiski neietekmējot uzņēmuma finansiālo autonomiju. Augsts šī koeficienta līmenis rāda, ka liela daļa finansējumu ir saistības, tas ir, uzņēmums daudz izmanto aizņemtus līdzekļus. Kreditori dod priekšroku zemākam šī koeficienta līmenim, jo tas ir saistīts ar mazāku risku, uzņēmuma dalībnieku lielāku ieguldījumu uzņēmuma kapitālā. [1, 25]

Maksājamo procentu seguma koeficients atspoguļo uzņēmuma spēju samaksāt procentus ar peļņas veida iegūtiem līdzekļiem, neskarot pašu kapitālu. To aprēķina pēc formulas (2.20.):

$$\text{Maksājamo \% seguma koeficients} = \frac{\text{Peļņa pirms \% maksājumiem un nodokļiem}}{\text{Maksājamo procentu summa}} \quad (2.20.)$$

Ja koeficients ir vienāds ar 1, uzņēmums spēs samaksāt procentus, bet visa peļņa tiek novirzīta procentu samaksai par saņemto kredītu. Ja koeficients pārsniedz 3, uzņēmuma izdevumi procentu maksājumiem tiek uzskatīti par normāliem. Taču, lai piešķirtu kredītu, kreditori prasa šī koeficienta nodrošināšanu robežās 5 un vairāk. [3, 160]

Tomēr uzņēmumam ir jāmaksā arī aizņēmumu pamatsumma. Šajā gadījumā lai raksturotu uzņēmuma spēju samaksāt procentus un daļu saņemtā aizņēmuma, aprēķina kredīta atmaksas rādītāju pēc formulas (2.21.):

$$\text{Kredīta atmaksas rādītājs} = \frac{\text{Peļņa pirms \% maksājumiem un nodokļiem}}{\% \text{ maksājumi} + \frac{\text{Atmaksājamā kredīta summa}}{1 - \text{peļņas nodokļa likme}}} \quad (2.21.)$$

Formulas (2.22.) saucējā ir ievietots (1-peļņas nodokļa likme), lai uzsvērtu, ka maksājamo procentu summa ietilpst uzņēmuma izmaksās un to ņem vērā aprēķinot peļņas nodokli, bet aizņēmumu dzēšanas maksājumus neņem vērā, tas ir, aizņēmumus dzēš no peļņas. [1, 26-27]

Investīciju seguma koeficients (2.22.) raksturo uzņēmuma finansēšanas stabilitāti, tas ir, to aktīvu daļu, kura tiek finansēta no pašu līdzekļiem un ilgtermiņa kredītiem.

$$\text{Investīciju seguma koeficients} = \frac{\text{Pašu kapitāls} + \text{Ilgtermiņa saistības}}{\text{Aktīvi}} \quad (2.22.)$$

Optimāla šī koeficienta robeža ir 0,85 – 0,90, ja tā ir zemākā par 0,75, tad tā ir kritiska. [3, 155]

Naudas plūsmas un aizņemtā kapitāla attiecība (2.23.) raksturo uzņēmuma spēju samaksāt visus parādus:

$$\text{Naudas plūsmas un aizņemtā kapitāla attiecība} = \frac{\text{Pamatdarbības naudas plūsma}}{\text{Aizņemtais kapitāls}} \quad (2.23.)$$

Pamatdarbības naudas plūsmas koeficients raksturo uzņēmuma spēju iekšēji iegūt naudas līdzekļus īstermiņa saistību segšanai. To aprēķina pēc formulas (2.24.):

$$\text{Pamatdarbības naudas plūsmas koeficients} = \frac{\text{Pamatdarbības naudas plūsma}}{\text{Īstermiņa saistības}} \quad (2.24.)$$

2.11. tabula

SIA „Do It” maksāspējas rādītāji no 28.02.2006 līdz 28.02.2010

	28.02.2006	28.02.2007	29.02.2008	28.02.2009	28.02.2010
Visu saistību rādītājs	1,01	0,96	1,02	1,04	1,03
Finansiālās neatkarības koeficients	-0,01	0,04	-0,02	-0,04	-0,03
Finansiālā līdzsvara koeficients	-168,81	26,23	-65,80	-29,56	-40,50
Maksājamo % seguma koeficients	-1,17	13,68	-3,26	0,42	1,35
Kredīta atmaksas rādītājs	-1,17	0,09	-0,06	0,03	0,22
Investīciju seguma koeficients	-0,01	0,04	-0,01	0,40	0,47
Naudas plūsmas un aizņemtā kapitāla attiecība	0,05	-0,47	-0,61	-0,34	0,20
Pamatdarbības naudas plūsmas koeficients	0,05	-0,47	-0,61	-0,59	0,38

Saistību īpatsvars SIA „Do It” bilancē ir robežās no 0,96 līdz 1,04, kas divreiz pārsniedz optimālo līmeni. Tas nozīmē, ka uzņēmums ir pilnībā finansiāli atkarīgs no kreditoriem. Šāds visu saistību rādītāja līmenis norāda to, ka par aizņēmumiem ir jāmaksā liela procentu summa un uzņēmums var zaudēt iespēju vēl saņemt aizņēmumu. Pēc autores viedokļa, jāpazemina saistību summa vai jāpalielina pamatkapitāls, lai uzņēmumam būtu lielāka finansiālā neatkarība no ārējiem finansēšanas avotiem.

Finansiālās neatkarības koeficients SIA „Do It” liecina, ka no 2007. gada 28. februārī no pašu kapitāla tika finansēts 4% uzņēmuma līdzekļu, kas ir būtiski zemāks par optimālo līmeni. Pārejos analizējamajos periodos šis rādītājs ir negatīvs, tas nozīmē, ka no aizņēmumiem tiek finansēti ne tikai uzņēmuma līdzekļi pilnā apjomā, bet arī segti uzņēmuma zaudējumi. Šāda situācija uzņēmumam ir bīstama un draud ar maksātnespējas risku.

Saistību attiecība pret pašu kapitālu visos analizējamajos periodos liecina par to, ka uzņēmuma finansiālā stabilitāte ir apšaubāma. SIA „Do It” finansiālā stabilitāte ir pārsniegusi kritisko punktu. Apgrozāmo līdzekļu aprites tempi nav tik ātri, lai šī koeficienta kritiska robeža varētu ievērojami pārsniegt 1, būtiski neietekmējot uzņēmuma finansiālo autonomiju.

Maksājamo procentu seguma koeficients SIA „Do It” 2006. gada 28. februārī un 2008. gada 29. februārī bija negatīvs, kas liecina, ka uzņēmumam nepietiek līdzekļu, lai samaksātu pat maksājamo procentu daļu. 2009. gada 28. februārī uzņēmums spēja samaksāt tikai 42% no maksājamiem procentiem. Vislabākais šī koeficienta līmenis bija 2007. gada 28. februārī, kad tas sasniedza 13,68.

SIA „Do It” kredīta atmaksas rādītājs visos analizējamajos periodos liecina par to, ka uzņēmums nespēj samaksāt savus parādus. Tas nozīmē, ka, lai samaksātu kredītus, uzņēmums ņem citus kredītus. Šāda situācija ir saistīta ar maksātnespējas risku. Gadījumā, ja kreditori atteiksies piešķirt uzņēmumam kredītu, tas nepārprotami bankrotēs. Vislabākā situācija bija 2010. gada 28. februārī, tomēr pat šajā periodā uzņēmums spēja samaksāt tikai 22 procentus no maksājamās kredīta summas.

Uzņēmuma finansēšanas stabilitāte ir apšaubāma. No pašu līdzekļiem un ilgtermiņa kredītiem tiek finansēts ne vairāk kā 47% aktīvu. Savukārt optimālais līmenis ir no 85% līdz 90%. Tātad SIA „Do It” visos analizējamajos periodos investīciju seguma koeficients atrodas kritiskā līmenī. 2006. gada 28. februārī un 2008. gada 29. februārī tas bija negatīvs, kas nozīmē, ka no īstermiņa kredītiem tika finansēti ne tikai aktīvi pilna apjoma, bet arī uzņēmuma nesegtie

zaudējumi. Pēdējos gados investīciju seguma koeficientam ir tendence palielināties, kas vērtējams pozitīvi, tomēr pieauguma tempi ir pārāk zemi, lai nodrošinātu stabilitāti tuvākajos pārskata periodos.

Naudas plūsmas un aizņemtā kapitāla attiecība SIA „Do It” liecina, ka uzņēmums nespēj samaksāt visus parādus. Pirmajā analizējamajā pārskata periodā uzņēmums spēja samaksāt tikai 5 procentus parādu, kas vērtējams negatīvi. 2010. gada 28. februārī uzņēmuma spēja segt savas saistības bija 20 procenti, kas ir joprojām zems rādītājs. Pārejos analizējamajos periodos naudas plūsmas un aizņemtā kapitāla attiecība bija zemākā par nulli, kas liecina par pilnīgu nespēju samaksāt savus parādus un par papildus finansēšanas nepieciešamību.

Pamatdarbības naudas plūsmas koeficients SIA „Do It” ir papildus pierādījums tam, ka uzņēmuma finansiālais stāvoklis ir nestabils un riskants. Uzņēmums nespēj iekšēji iegūt naudas līdzekļus īstermiņa saistību segšanai. Visos pārskata periodos pamatdarbības naudas plūsmas koeficients ir zemāks par 0,4. Periodos no 2007. gada 28. februāra līdz 2009. gada 28. februārim ieskaitot pamatdarbības naudas plūsmas koeficients bija negatīvs, kas liecina par pilnīgu nespēju iekšēji iegūt naudas līdzekļus īstermiņa saistību segšanai. Vislielākā šī koeficienta vērtība tika konstatēta 2010. gada 28. februārī, tomēr arī tā ir ievērojami zemāka par optimālo – uzņēmums spēja iekšēji iegūt tikai 38 procentus naudas līdzekļus īstermiņa saistību segšanai.

Kopumā pēc maksātspējas rādītājiem SIA „Do It” var secināt, ka uzņēmuma finansiālais stāvoklis atrodas kritiskā līmenī. Uzņēmums nespēj samaksāt savus parādus. Lai uzlabotu situāciju, jāpiesaista iekšējais finansējums lielos apjomos.

2.5. Aprites rādītāju analīze un novērtējums

Līdzekļu aprites jeb ekonomiskās aktivitātes rādītāji raksturo, cik efektīvi uzņēmums izmanto savus aktīvus. Aprēķinātie aktivitātes rādītāji dod iespēju izvērtēt ieguldīto līdzekļu lietderību, to izmantošanas intensitāti.

Ja uzņēmums atsevišķos ražošanas krājumos ir ieguldījis vairāk līdzekļu nekā tas ir nepieciešams, to vienlaikus var trūkt citos krājumos, kā arī nepietikt citu mērķu finansēšanai. Nepietiekama apjoma finansējumi traucē klientu normālu apkalpošanu vai arī produkcijas ražošanu vēlamajā daudzumā. Finansiālo resursu trūkuma gadījumā uzņēmums nav spējīgs operatīvi reaģēt.

Ir divas pieejas aktivitātes rādītāju aprēķināšanai:

1. novērtēt uzņēmuma darbību kādā laika periodā;
2. novērtēt, kādā attiecībā ir atsevišķo aktīvu veidu krājumi noteiktā datumā.

Kopējo uzņēmuma līdzekļu aprites koeficientu aprēķina pēc formulas (2.25.):

$$\text{Aktīvu aprites koeficients} = \frac{\text{Neto apgrozījums}}{\text{Visi aktīvi}} \quad (2.25.)$$

Šis koeficients raksturo visu uzņēmuma rīcībā esošo resursu izmantošanas efektivitāti neatkarīgi no to veidošanas avotiem. Tas norāda, cik reizes noteiktā laika periodā notiek pilns ražošanas cikls, pilna aprite, kas uzņēmumam dod zināmu peļņu vai rāda zaudējumus. Aprites ātrums ir atkarīgs no nozares, kurā uzņēmums darbojas, no ražošanas tehnoloģiskā procesa un citiem faktoriem.

Izmantojot formulu (2.25.), var noteikt, cik dienas nepieciešamas vienam aktīvu aprites ciklam. To rēķina pēc formulas (2.26.):

$$\text{Visu aktīvu aprite dienās} = \frac{\text{Dienu skaits periodā (365)}}{\text{Aktīvu aprites koeficients}} \quad (2.26.)$$

Pašu līdzekļu aprites ātrums (2.27.) raksturo līdzekļu izmantošanas aktivitāti:

$$\text{Pašu kapitāla aprites koeficients} = \frac{\text{Neto apgrozījums}}{\text{Pašu kapitāls}} \quad (2.27.)$$

Ja tas ir pārāk augsts, tas nozīmē, ka realizācijas apjoms (apgrozījums) ir lielāks par pašu kapitālu. Ir nepieciešama kredītresursu piesaiste. Šī koeficienta zems līmenis nozīmē, ka zināma daļa pašu līdzekļu tiek izmantoti neefektīvi.

Svarīgs rādītājs šīs analīzes grupā ir krājumu aprite, ko aprēķina pēc formulas (2.28.). Tas rāda, cik reizes analizējamā periodā ir apritējis krājumos ieguldītais kapitāls.

$$\text{Krājumu aprites koeficients} = \frac{\text{Pārdotās produkcijas ražošanas izmaksas}}{\text{Krājumu atlikums}} \quad (2.28.)$$

Jo lielāks krājumu aprites ātrums, jo ātrāka ir preču materiālo vērtību realizācija, nepieciešamības gadījumā var īsākā laikā dzēst parādus.

Pēc formulas (2.29.), var noteikt, cik dienās notiek viena aprite. [3, 162-163]

$$\text{Krājumu aprite dienās} = \frac{\text{Dienu skaits periodā}}{\text{Krājumu aprites koeficients}} \quad (2.29.)$$

Zems krājumu aprites koeficients nozīmē to, ka krājumos ir ieguldīts daudz līdzekļu, pie tam krājumos ieguldītie līdzekļi parasti aprit lēnāk kā pakalpojumu sfērā iesaistītie. Pārmērīgi krājumi nozīmē to, ka tajos ir neefektīvi ieguldīti līdzekļi. Turpretī, ja krājumu aprite ir pārāk augsta, krājumi ir mazi un tā rezultātā uzņēmumam var izveidoties sarežģījumi ražošanā vai arī

var pasliktināties klientu apkalpošana. Krājumu līmeni ir mērķtiecīgi saskaņot ar apgrozījuma apjomu tā, lai tas būtu pietiekams ražošanas vai arī klientu vajadzību apmierināšanai.

Ilgtermiņa ieguldījumu aprites koeficients (2.30.) raksturo ilgtermiņa ieguldījumu izmantošanas intensitāti.

$$\text{Ilgtermiņa ieguldījumu aprites koeficients} = \frac{\text{Neto apgrozījums}}{\text{Ilgtermiņa ieguldījumi}} \quad (2.30.)$$

Zems šī koeficienta līmenis nozīmē to, ka ir pieļauta pārmērīga līdzekļu investīcija ilgtermiņa ieguldījumos, salīdzinājumā ar uzņēmuma saražotās produkcijas vai sniegto pakalpojumu apjomu. Šādos gadījumos uzņēmumam ieteicams pārdot daļu pamatlīdzekļu vai arī tos iznomāt. Šādā ceļā saņemtos līdzekļus vajadzētu ieguldīt efektīvāk, vai arī atmaksāt saistības, vai ieņēmumus izmaksāt dividendēs, vai paplašināt uzņēmējdarbību. [1, 30-32]

Debitoru parādu aprites rādītāji rāda, cik reizes vidēji gadā debitoru parādi pārvērtušies naudas līdzekļos. To aprēķina pēc formulas (2.31.):

$$\text{Debitoru aprites koeficients} = \frac{\text{Neto apgrozījums}}{\text{Debitorsaiestību vērtība}} \quad (2.31.)$$

Debitoru aprites analīzei kā salīdzināšanas bāzi var izmantot arī kreditoru aprites rādītāju - šāda pieeja ļauj salīdzināt komerciālā kredīta piešķiršanas noteikumus, ko izmanto uzņēmums iepērkot krājumus, ar tiem kreditēšanas noteikumiem, kurus uzņēmums piedāvā saviem klientiem, pārdodot produkciju. Kreditoru aprites koeficients (2.32.) rāda, cik aprites uzņēmumam nepieciešamas, lai nomaksātu savus rēķinus.

$$\text{Kreditoru aprites koeficients} = \frac{\text{Pārdotās produkcijas pašizmaksa}}{\text{Parādi piegādātājiem}} \quad (2.32.)$$

Debitoru aprites koeficientam jābūt lielākam par kreditoru aprites koeficientu. Rādītāju optimālais lielums ir tāds, lai pircēji būtu ar mieru iegādāties preces uz parāda, bet uzņēmums spētu savlaicīgi norēķināties ar piegādātājiem.

Debitoru iekasēšanas periods dienās jeb debitoru parādu vidējais dzēšanas ilgums raksturo naudas cikla ilgumu no preču realizācijas brīža līdz naudas saņemšanai uzņēmumā par pārdoto produkciju - cik dienās tiek dzēsts debitoru parāds. To rēķina pēc formulas (2.33.):

$$\text{Debitoru iekasēšanas periods} = \frac{\text{Dienu skaits periodā}}{\text{Debitoru aprites koeficients}} \quad (2.33.)$$

Kreditoru aprite dienās raksturo naudas cikla ilgumu no naudas saņemšanas brīža līdz kredīta dzēšanas brīdim. To aprēķina pēc formulas (2.34.):

$$\text{Kreditoru aprite dienās} = \frac{\text{Dienu skaits periodā}}{\text{Kreditoru aprites koeficients}} \quad (2.34.)$$

Debitoru iekasēšanas periodam jābūt mazākam par kreditoru apriti dienās, lai uzņēmums varētu laicīgi segt savas saistības un veiksmīgi funkcionētu. Pārāk garš debitoru iekasēšanas periods palielina uzņēmuma izmaksas maksājamo procentu veidā, līdz ar to samazinās uzņēmuma peļņa. [3, 163-167]

SIA „Do It” aprites rādītāji ir apkopoti 2.12. tabulā

2.12. tabula

SIA „Do It” aprites rādītāji no 28.02.2006 līdz 28.02.2010

	28.02.2006	28.02.2007	29.02.2008	28.02.2009	28.02.2010
Aktīvu aprites koeficients	1,56	2,51	1,70	1,64	1,57
Visu aktīvu aprite dienās	234	145	214	223	233
Pašu kapitāla aprites koeficients	-261,96	68,48	-110,33	-46,76	-61,83
Krājumu aprites koeficients	2,48	3,46	2,14	1,87	2,15
Krājumu aprite dienās	147	106	170	196	170
Ilgtermiņa ieguldījumu aprites koeficients	64,08	110,89	44,29	15,15	16,33
Debitoru aprites koeficients	5,11	12,16	7,81	10,00	5,22
Kreditoru aprites koeficients	4,15	8,63	22,43	58,91	23,53
Debitoru aprites koeficients > Kreditoru aprites koeficients	+	+	-	-	-
Debitoru iekasēšanas periods	71	30	47	37	70
Kreditoru aprite dienās	88	42	16	6	16
Debitoru iekasēšanas periods < Kreditoru aprite dienās	+	+	-	-	-

Kopējais uzņēmuma līdzekļu aprites koeficients SIA „Do It” svārstās robežās no 1,56 līdz 1,70. Tomēr 2007. gada 28. februārī tas sasniedza līmeni 2,51, kas ievērojami atšķiras no pārējiem analizējamiem periodiem. Šajā periodā uzņēmuma rīcībā esošie resursi bija izmantoti visefektīvāk. Pārskata periodā, kurš noslēdzies 2007. gada 28. februārī visu aktīvu aprite notika 145 dienās atšķirībā no pārējiem periodiem kuros aktīvu aprites periods bija no 214 līdz 234 dienām.

Pašu līdzekļu aprites ātrums analizējamos pārskata periodos izņemot periodu, kurš noslēdzies 2007. gada 28. februārī ir negatīvs. Tā iemesls ir negatīvs pašu kapitāla apjoms šajos

periodos, ko izraisīja uzņēmuma zaudējumi. Šajos periodos pašu kapitāla aprites koeficients nav interpretējams. Savukārt 2007. gada 28. februārī pašu kapitāla aprites koeficients bija 68,48. Tas nozīmē, ka realizācijas apjoms bija daudz lielāks par pašu kapitālu, tātad bija nepieciešama kredītresursu piesaiste lielos apjomos.

Visatrāk krājumu aprite notika periodā, kurš beidzies 2007. gada 28. februārī. Turpmākajos divos periodos krājumu aprite notika ilgāk, kas vērtējams negatīvi. Tas izskaidrojams ar krājumu apjoma palielinājumu šajos periodos. Pēdējā analizējamā periodā, kad krājumu apjoms bilancē kļuva mazāks, krājumu aprites koeficients pieauga, kas ir pozitīva iezīme.

Ilgtermiņa ieguldījumu aprites koeficients SIA „Do It” svārstās robežās no 15,15 līdz 110,89. Tas izskaidrojams ar ilgtermiņa ieguldījumu apjomu šajos periodos, kā arī neto apgrozījumu. Visintensīvāk ilgtermiņa ieguldījumi tika izmantoti periodā, kurs noslēdzies 2007. gada 29. februārī, tomēr pēdējos pārskata periodos ilgtermiņa ieguldījumu izmantošanas intensitāte būtiski samazinājusies.

Debitoru parādi analizējamos pārskata periodos pārvērtušies naudas līdzekļos vidēji no 5,11 līdz 12,16 reizēm gadā. Visstraujākā debitoru aprite bija periodā, kurš noslēdzies 2007. gada 28. februārī, savukārt vislēnākā iepriekšējā periodā. Tas liecina par to, ka uzņēmumā nepastāv stabilitāte.

Kreditoru parādu apritei no 2006. gada 28. februāra līdz 2009. gada 28. februārim bija tendence pieaugt, kas vērtējams negatīvi, jo lai nomaksātu savus rēķinus uzņēmumam nepieciešamas arvien vairāk aprites. Šajos periodos kreditoru parādu aprite palielinājusies no 4,15 līdz 58,91 reizēm. Pēdējā analizējamā periodā kreditoru parādu aprite tomēr samazinājusies līdz 23,53 reizēm.

Negatīvi vērtējams tas, ka pēdējos trīs analizējamos periodos kreditoru parādu aprites koeficients ir lielāks par debitoru aprites koeficientu. Līdz ar to pastāv risks, ka uzņēmums nespēs savlaicīgi norēķināties ar piegādātājiem.

Debitoru parādu vidējais dzēšanas ilgums svārstās robežās no 30 līdz 71, kas liecina, ka uzņēmuma finansiālā stabilitāte ir apšaubāma. Vismazākais debitoru parādu iekasēšanas periods ir periodā, kurš noslēdzies 2007. gada 28. februārī. Savukārt periodos, kuri noslēgusies 2006. gada 28. februārī un 2010. gada 28. februārī debitoru parādu vidējais dzēšanas ilgums bija attiecīgi 71 un 70 dienas, kas ir pārāk liels periods konkurences apstākļos, lai uzņēmums varētu laicīgi segt savas saistības un veiksmīgi funkcionētu.

Vislielākā kreditoru aprite dienās konstatēta 2006. gada 28. februārī. 2007. gada 28. februārī kreditoru aprite dienās tapāt kā iepriekšējā periodā salīdzināma ar debitoru vidējo iekasēšanas periodu. Pārejos periodos kreditoru aprite dienās ir ievērojami zemāka nekā debitoru parādu vidējais dzēšanas ilgums, kas vērtējams negatīvi, jo pārāk garš debitoru iekasēšanas periods salīdzinājuma ar kreditoru apriti dienās palielina uzņēmuma izmaksas maksājamo procentu veidā, līdz ar to samazinās uzņēmuma peļņa.

2.6. Rentabilitātes rādītāju analīze un novērtējums

Uzņēmējdarbības sekmīgai darbībai ir divi galvenie mērķi:

1. rentabilitātes paaugstināšana;
2. likviditātes saglabāšana.

Rentabilitāte ir peļņas relatīva izpausme. Ar rentabilitāti saprot attiecību starp peļņu un kādu citu rādītāju, kurš saistīts ar attiecīgas peļņas lielumu.

Rentabilitāti raksturo un vērtē trīs aspektos:

1. komerciālā;
2. ekonomiskā;
3. finansiālā.

Komerčiālā aspektā redzams, cik daudz peļņas uzņēmums ieguvīs uz neto apgrozījuma vienību. Ekonomiskais aspekts raksturo, cik peļņas uzņēmums ieguvīs uz uzņēmuma aktīvu vienību. Finansiālais aspekts rāda peļņas daudzumu, ko uzņēmuma īpašnieki ieguvuši uz uzņēmuma aktīvu vienību.

Katram šim aspektam atbilst savs rentabilitātes līmeņa mērīšanas rādītājs. Rentabilitātes līmeņa vērtēšanai nav absolūta kritērija. Tās augstums ir atkarīgs no uzņēmuma darbības veida, apgrozījuma struktūras un citiem faktoriem.

Tā kā peļņa ir svarīgākais uzņēmuma darbības rezultāts, ilgstoši zems rentabilitātes līmenis vai arī rentabilitāte ar mīnus zīmi atspoguļo uzņēmējdarbības neveiksmi. Ja šo neveiksmi laikus nenovērš, gaidāms uzņēmuma bankrots.

Rentabilitātes līmeņa paaugstināšana vienmēr tiek vērtēta pozitīvi. Rentabilitāti izsaka procentos.

Komerčiālā rentabilitāte rāda, cik daudz peļņas uzņēmums ieguvīs uz neto apgrozījuma vienību. Peļņa ir starpība starp noteikta perioda ieņēmumiem un izmaksām.

Komerčiālo rentabilitāti iedala:

- realizācijas;
- operatīvās darbības;
- bruto peļņas rentabilitāte.

Realizācijas rentabilitāte ir finansiālā rezultāta attiecība pret apjoma rādītāju, jeb – cik peļņas dod katra neto apgrozījuma vienība. To aprēķina pēc formulas (2.35.):

$$\text{Realizācijas rentabilitāte} = \frac{\text{Neto peļņa (zaudējumi)}}{\text{Neto apgrozījums}} * 100 \quad (2.35.)$$

Šis rādītājs vienlaikus atspoguļo gan produkcijas un pakalpojumu pārdošanas rezultātā iegūto peļņu, gan arī ar ražošanu un pakalpojumu sniegšanu tieši nesaistītās izmaksas un ieņēmumus, piemēram, samaksātos un saņemtus procentus, aprēķinātos nodokļus, operācijas ar vērtspāriem, dažādus ārkārtas ieņēmumus u.c.

Operatīvās darbības rentabilitāti aprēķina pēc formulas (2.36.):

$$\text{Operatīvās darbības rentabilitāte} = \frac{\text{Peļņa pirms \% maksājumiem un nodokļiem}}{\text{Neto apgrozījums}} * 100 \quad (2.36.)$$

Pirmsnodokļu peļņā netiek ietverti ieņēmumi un izmaksas, kas nav saistītas ar produkcijas ražošanu vai pārdošanu un pakalpojumu sniegšanu, piemēram, saņemtie vai samaksātie procenti, ārkārtas ieņēmumi un izmaksas u.c.

Operatīvās darbības rentabilitātes rādītāju izmanto, lai mērītu uzņēmuma produkcijas ražošanas un realizācijas efektivitāti ienākuma radīšanā.

Bruto peļņas rentabilitāti aprēķina pēc formulas (2.37.):

$$\text{Bruto peļņas rentabilitāte} = \frac{\text{Bruto peļņa}}{\text{Neto apgrozījums}} * 100 \quad (2.37.)$$

Bruto peļņas apjoma izmaiņas izraisa:

- neto apgrozījuma pieaugums vai samazinājums;
- pārdotās produkcijas ražošanas pieaugums vai samazinājums.

Savukārt šo elementu pārmaiņas var radīt:

- pārdoto produkcijas vienību skaita maiņa;
- vienības cenas maiņa

Bruto peļņas rentabilitātes rādītāji dod iespēju aprēķināt, kādā mērā neto apgrozījuma pārmaiņas ietekmē bruto peļņas lielumu. Bruto peļņas koeficientus var izmantot, plānojot uzņēmējdarbības politiku.

Ekonomiskā rentabilitāte raksturo, cik efektīvi tiek izmantoti aktīvi peļņas radīšanā. Visbiežāk lietotais rādītājs ir investīciju jeb aktīvu rentabilitāte (2.38.):

$$\text{Aktīvu rentabilitāte} = \frac{\text{Peļņa pirms \% maksājumiem un nodokļiem}}{\text{Aktīvu vērtība}} * 100 \quad (2.38.)$$

Formulas skaitītājs var būt gan gada neto peļņa, gan peļņa pirms procentu maksājumiem un nodokļiem. Tas ir atkarīgs no analīzes mērķa.

Šī rādītāja lielums dažādās nozarēs un uzņēmumos var būt krasi atšķirīgs. Ekonomiskā rentabilitāte ir ievērojami augstāka tajos uzņēmumos, kur tiek izmantots daudz dzīvā darbaspēka, bet zemāka nozarēs, kuras ir kapitālietilpīgas.

Finansiālā rentabilitāte rāda, cik peļņas ieguvuši uzņēmuma īpašnieki uz ieguldītā kapitāla vienību.

Finansiālās rentabilitātes raksturošanai izmanto:

- kopkapitāla un
- pašu kapitāla rādītājus.

Kopkapitāla rentabilitāti aprēķina pēc formulas (2.39.):

$$\text{Kopkapitāla rentabilitāte} = \frac{\text{Neto peļņa} + \% \text{ maksājumi}}{\text{Kopkapitāls}} * 100 \quad (2.39.)$$

Kopkapitāls sastāv no pašu un aizņemtā kapitāla.

Kopkapitāla rentabilitāte rāda, kāda būtu bijusi peļņa, ja viss iesaistītais kapitāls būtu pašu. Bet šeit nav redzams, kāda peļņas daļa gūta, izmantojot aizņemto kapitālu. Ir redzami tikai maksājamie procenti par svešā kapitāla izmantošanu.

Pašu kapitāla rentabilitāti aprēķina pēc formulas (2.40.):

$$\text{Pašu kapitāla rentabilitāte} = \frac{\text{Neto peļņa}}{\text{Pašu kapitāls}} * 100 \quad (2.40.)$$

Tā rāda, cik daudz peļņas uzņēmumā iegūts uz katru īpašnieka ieguldīto latu. Īpašnieku skatījumā šis ir pats svarīgākais rentabilitātes rādītājs.

SIA „Do It” trīs pārskata periodos bija zaudējumi:

- 14.03.2005 – 28.02.2006;
- 1.03.2007 – 29.02.2008;
- 1.03.2008 – 28.02.2009.

Tomēr arī šajos periodos, izņemot periodu no 2007. gada 1.marta līdz 2008. gada 29.februārim, bija jāmaksā uzņēmumu ienākuma nodoklis. To var izskaidrot ar to, ka uzņēmumu

ienākuma nodokļa deklarācijā bija būtiskas summas nodaļā „Apliekamā ienākuma (zaudējumu) palielināšana (samazināšana).”

SIA „Do It” rentabilitātes rādītāji apkopoti 2.13. tabulā.

2.13. tabula

SIA „Do It” rentabilitātes rādītāji no 28.02.2006 līdz 28.02.2010, %

	28.02.2006	28.02.2007	29.02.2008	28.02.2009	28.02.2010
Realizācijas rentabilitāte	-0,42	1,64	-1,74	-1,59	0,78
Operatīvās darbības rentabilitāte	-0,22	2,19	-1,34	0,86	3,69
Bruto peļņas rentabilitāte	10,33	12,00	12,82	17,73	18,81
Aktīvu rentabilitāte	-0,34	5,52	-2,28	1,40	5,77
Kopkapitāla rentabilitāte	-0,37	4,53	-2,26	0,78	5,48
Pašu kapitāla rentabilitāte	111,25	112,31	191,50	74,30	-48,33

Gan realizācijas, gan operatīvās darbības rentabilitāte rāda, ka uzņēmuma darbība nav ienesīga vai pat rāda zaudējumus. Tomēr pēc krituma 2008. gada 29. februārī, šiem rādītājiem ir tendence paaugstināties.

Visienesīgākā uzņēmējdarbība bija periodā, kurš noslēdzies 2007. gada 28. februārī, kad realizācijas rentabilitāte bija 1,64 procenti. 2010. gada 28. februārī katrs neto apgrozījuma lats deva 0,78 procentus peļņas. Salīdzinājumā ar iepriekšējo divu periodu ienestiem zaudējumiem, tas vērtējams pozitīvi. Visneveiksmīgākā uzņēmējdarbība SIA „Do It” bija konstatēta 2008. gada 29. februārī kad uzņēmuma zaudējumi sastādīja 1,74 procentus no neto apgrozījuma.

Operatīvas darbības rentabilitātei ir līdzīgas tendences kā realizācijas rentabilitātei, tikai tā ir lielāka, jo to neietekmē uzņēmuma ienākuma nodoklis. Vislielākā operatīvās darbības rentabilitāte ir pēdējā analizējamā pārskata periodā, tas ir 3,69 procenti.

Bruto peļņas rentabilitāte ir būtiski lielāka par realizācijas un operatīvās darbības rentabilitātēm. Tai ir tendence pieaugt katrā gadā. Tā kā bruto peļņas rentabilitāte ir daudz lielāka par pārējām komerciālām rentabilitātēm, var secināt, ka uzņēmumam ir ievērojamās pārējas izmaksas, it īpaši pārdošanas izmaksas, kas ietekmē realizācijas un operatīvās darbības rentabilitāti, bet neietekmē bruto peļņas rentabilitāti. Vislielāko līmeni bruto peļņas rentabilitāte sasniedza pēdējā analizējamā periodā – 18,81 procenti. Jāatzīmē tas, ka bruto peļņas rentabilitāte visos analizējamajos periodos nebija zemāka par 10 procentiem.

Ekonomiskā rentabilitāte SIA „Do It” raksturo, aktīvu izmantošanas efektivitāti peļņas radīšanā. Visefektīvāk aktīvi tika izmantoti pēdējā pārskata periodā un periodā, kurš noslēdzies 2007. gada 28. februārī. Aktīvu rentabilitāte šajos periodos bija attiecīgi 5,77 un 5,52 procenti. Pārskata periodā, kurš noslēdzies 2009. gada 28. februārī aktīvu rentabilitāte bija arī pozitīva, jo to neietekmēja procentu maksājumi, kuri bija būtiski šajā periodā. Pirmajā uzņēmuma pārskata periodā, kā arī periodā, kurš noslēdzies 2008. gada 29. februārī aktīvu rentabilitāte bija negatīva, jo SIA „Do It” šajos periodos bija zaudējumi pirms procentu maksājumiem un nodokļiem.

Kopkapitāla rentabilitāte raksturo to, ka kapitāls netiek efektīvi izmantots it īpaši ņemot vērā to faktu, ka uzņēmumā 2006. gada 28. februārī un 2008. gada 29. februārī un 2009. gada 28. februārī finansiālais rezultāts ir zaudējumi. Tomēr pēdējos divos analizējamajos periodos efektivitāte pieaug, kas vērtējams pozitīvi. Visefektīvākā kopkapitāla izmantošana konstatēta pēdējā pārskata periodā, tās līmenis ir 5,48 procenti. Pirmajā uzņēmuma pārskata periodā, kā arī periodā, kurš noslēdzies 2008. gada 29. februārī kopkapitāla rentabilitāte bija negatīva, kas liecina par nesekmīgu uzņēmējdarbību.

Pašu kapitāls uzņēmumā nav rentabls izņemot periodu, kurš noslēdzies 2007. gada 28. februārī. Šajā pārskata gadā uz katru īpašnieku ieguldīto latu iegūts 112,31 procents peļņas. Neskatoties uz to, ka pārējos pārskata periodos pašu kapitāla rentabilitāte ir augstā līmenī, analizē jāņem vērā tas fakts, ka pašu kapitāls bija negatīvs, kā arī šajos pārskata periodos izņemot pēdējo SIA „Do It” bija zaudējumi, kas liecina par uzņēmuma nesekmīgu darbību un finansiālo nestabilitāti. Ir maldīgi pozitīvi novērtēt pašu kapitāla rentabilitātes rādītājus izņemot rādītāju par periodu, kurš noslēdzies 2007. gada 28. februārī.

Lai spriestu par uzņēmuma finansiālo stabilitāti, jābūt priekšstatam par optimālo attiecību starp pašu kapitālu un aizņemto kapitālu. Par optimālo līmeni nevar spriest viennozīmīgi. Šī attiecība ir atkarīga no uzņēmējdarbības rakstura, apgrozāmo līdzekļu aprites ātruma. Ja apgrozāmie līdzekļi aprit ātri, arī augsts aizņemtā kapitāla īpatsvars var būtiski neietekmēt uzņēmuma finansiālo autonomiju.

Lai noteiktu kapitāla optimālo struktūru, tā jāanalizē

- rentabilitātes;
- riska aspektā.

Savstarpējos sakarus starp kapitāla struktūru, rentabilitāti un risku izsaka formulas (2.41.) un (2.42.):

$$\text{Peļņa} = R_k * PK + (R_k - p) * AK \quad (2.41.)$$

$$R_p = R_k + (R_k - p) \frac{AK}{PK} \quad (2.42.)$$

kur

R_p – pašu kapitāla rentabilitāte,

R_k – kopkapitāla rentabilitāte,

p – aizņemtā kapitāla procentu likme (maksājamo procentu summas un aizņemtā kapitāla attiecība),

PK – pašu kapitāls,

AK – aizņemtālais kapitāls.

Ja kopkapitāla rentabilitāte, atņemot aizņemtā kapitāla procentu likmi, ir lielāka par nulli ($R_k - p > 0$), tad paaugstinoties aizņemtā kapitāla attiecībai pret pašu kapitālu, pašu kapitāla rentabilitāte paaugstinās.

Ja kopkapitāla rentabilitāte, atņemot aizņemtā kapitāla procentu likmi, ir mazāka par nulli ($R_k - p < 0$), tad paaugstinoties aizņemtā kapitāla attiecībai pret pašu kapitālu, pašu kapitāla rentabilitāte pazeminās. [3, 168-174]

2.14 tabulā ir apkopoti SIA „Do It” savstarpēji sakari starp kapitāla struktūru, rentabilitāti un risku.

2.14. tabula

SIA „Do It” savstarpēji sakari starp kapitāla struktūru, rentabilitāti un risku no 28.02.2006 līdz 28.02.2010

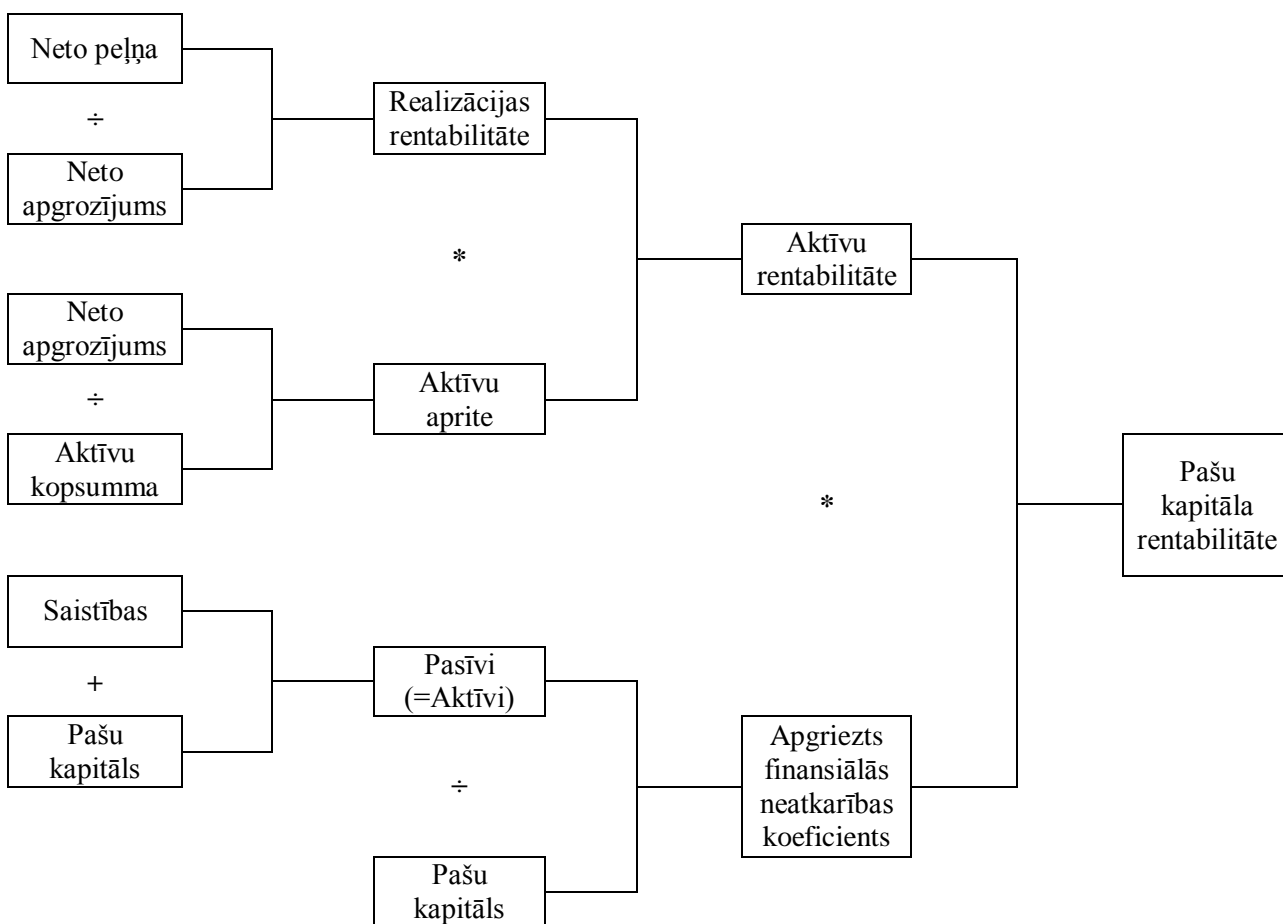
$R_p = R_k + (R_k - p) \frac{AK}{PK}$	28.02.2006	28.02.2007	29.02.2008	28.02.2009	28.02.2010
R_k	-0,37	4,53	-2,26	0,78	5,48
p	0,29	0,42	0,69	3,26	4,15
$R_k - p$	-0,66	4,11	-2,94	-2,49	1,33
$\frac{AK}{PK}$	-168,81	26,23	-65,80	-29,56	-40,50
R_p	111,25	112,31	191,50	74,30	-48,33

Pārskata periodos, kuri noslēgušies 2007. gada 28. februārī un 2010. gada 28. februārī kopkapitāla rentabilitāte, atņemot aizņemtā kapitāla procentu likmi, ir lielāka par nulli, tātad

paaugstinoties aizņemtā kapitāla attiecībai pret pašu kapitālu, pašu kapitāla rentabilitāte paaugstinās. Pārskata periodā, kurš noslēdzies 2007. gada 28. februārī aizņemtā kapitāla attiecība pret pašu kapitālu bija pozitīva, tātad arī pašu kapitāla rentabilitāte bija pozitīva. Savukārt 2010. gada 28. februārī aizņemtā kapitāla attiecība pret pašu kapitālu bija negatīva, līdz ar to negatīva bija arī pašu kapitāla rentabilitāte.

Pārējos analizējamajos periodos gan kopkapitāla rentabilitāte, atņemot aizņemtā kapitāla procentu likmi, gan aizņemtā kapitāla attiecība pret pašu kapitālu bija negatīvas, līdz ar to pašu kapitāla rentabilitāte bija pozitīva un ievērojami augstā līmenī, kas varētu novest pie maldinošā secinājuma, ka pašu kapitāla rentabilitāte šajos periodos ir augstā līmenī un uzņēmumā ir izdevīgi ieguldīt līdzekļus.

Analizējot rentabilitātes koeficientus, tiek plaši izmantots DuPont modelis. Tā uzdevums ir identificēt faktorus, kuri noteic uzņēmuma darbības efektivitāti, to ietekmes pakāpi un izmaiņu tendences. DuPont modelis ir atspoguļots 2.2. attēlā.

2.2. att. DuPont pašu kapitāla rentabilitātes ietekmējošo faktoru analīzes shēma

Modeļa pamatā ir pašu kapitāla rentabilitātes formula (2.43.), kurā iesaistīti vairāki rādītāji:

$$\text{Pašu kapitāla rentabilitāte} = \frac{\text{Neto peļņa}}{\text{Neto apgrozījums}} * \frac{\text{Neto apgrozījums}}{\text{Aktīvi}} * \frac{\text{Aktīvi}}{\text{Pašu kapitāls}} \quad (2.43.)$$

Šo sakarību izmanto, lai novērtētu cenas un izmaksas, līdzekļu izmantošanas efektivitāti, un vadības spēju piesaistīt un izmantot aizņemto kapitālu, lai maksimizētu īpašnieku peļņu. [5, 388-390]

DuPont pašu kapitāla rentabilitāti ietekmējošie faktori SIA „Do It” ir apkopoti autores izveidotā 2.15. tabulā.

2.15. tabula

DuPont pašu kapitāla rentabilitātes ietekmējošo faktoru analīze SIA „Do It” no 28.02.2006 līdz 28.02.2010

	28.02.2006	28.02.2007	29.02.2008	28.02.2009	28.02.2010
Realizācijas rentabilitāte	-0,42	1,64	-1,74	-1,59	0,78
Aktīvu aprīte	1,56	2,51	1,70	1,64	1,57
Apgriezts finansiālās neatkarības koeficients	-167,81	27,23	-64,80	-28,56	-39,50
Pašu kapitāla rentabilitāte	111,25	112,31	191,50	74,30	-48,33

2.15. tabulā ir redzams, ka visvairāk pašu kapitāla rentabilitāti ietekmē apgriezts finansiālās neatkarības koeficients. Tas palielina pašu kapitāla rentabilitātes absolūto vērtību. Jo lielāks ir šis koeficients, jo lielāka ir pašu kapitāla rentabilitāte.

Pašu kapitāla rentabilitāte mainās atkarībā no aktīvu aprītes. Aktīvu aprīte SIA „Do It” ir lielāka par 1, tātad jo lielāka ir aktīvu aprīte, jo lielāka ir pašu kapitāla rentabilitātes absolūtā vērtība. Visvairāk aktīvu aprīte ietekmēja pašu kapitāla rentabilitāti 2007. gada 28. februārī.

Realizācijas rentabilitātes līmenis, kurš pēc absolūtās vērtības SIA „Do It” ir gan mazāks par vienu pirmajā un pēdējā analizējamā periodā, gan lielāks par vienu pārējos pārskata periodos, var attiecīgi samazināt vai palielināt pašu kapitāla rentabilitātes absolūto vērtību.

Jāņem vērā tas moments, kad apgriezts finansiālās neatkarības koeficients un vienlaicīgi realizācijas rentabilitāte ir negatīvi, līdz ar to pašu kapitāla rentabilitāte ir pozitīva un ievērojami augstā līmenī, kas varētu novest pie maldinošā secinājumā, ka pašu kapitāla rentabilitāte šajos periodos vērtējamā pozitīvi.

2.7. Maksātnespējas prognozes aprēķins un novērtējums

Uzņēmuma maksātnespēja ir viena no centrālajām problēmām, kuru risina uzņēmuma pastāvēšanas laikā. Termins „maksātnespēja” apzīmē tādu uzņēmuma finansiālo stāvokli, kad uzņēmums tuvākajā nākotnē spēs nodrošināt pietiekami sekmīgu finanšu darbību, lai varētu segt visas savas parādsaistības. Lai raksturotu pretēju situāciju uzņēmuma maksātnespējai, tiek lietots jēdziens „maksātnespēja”. [4, 10]

Uzņēmuma maksātnespējas prognozēšanai var izmantot finanšu pārskatu datus, aprēķinot no tiem dažādus absolūtos un relatīvos rādītājus, attiecīgi tos kombinējot, salīdzinot un interpretējot.

Viens no veidiem, kā novērtēt maksātnespēju ir integrālo ballu sistēma. Sistēmas būtība ir pamatota uz uzņēmuma maksātnespējas novērtēšanas tabulu, kur finanšu rādītāji iedalīti sešās klasēs atbilstoši aprēķinātiem finanšu koeficientiem un novērtējumam ballēs. Šis maksātnespējas novērtējums pamatojas tikai uz maksātnespējas un likviditātes rādītājiem, kas atspoguļots 2.16. tabulā.

2.16. tabula

Rādītāju sadalījums klasēs un ballēs uzņēmuma maksātnespējas novērtēšanai

Rādītāji	Sadalījums klasēs, koeficienta vērtība / ballēs					
	I klase	II klase	III klase	IV klase	V klase	VI klase
Absolūtā likviditāte	$\frac{\text{virs } 0,25}{20}$	$\frac{0,2}{16}$	$\frac{0,15}{12}$	$\frac{0,1}{8}$	$\frac{0,05}{4}$	$\frac{\text{zem } 0,05}{0}$
Starpseguma likviditāte	$\frac{\text{virs } 1,0}{18}$	$\frac{0,9}{15}$	$\frac{0,8}{12}$	$\frac{0,7}{9}$	$\frac{0,6}{6}$	$\frac{\text{zem } 0,5}{0}$
Kopējā likviditāte	$\frac{\text{virs } 2,0}{16,5}$	$\frac{1,9 - 1,7}{15 - 12}$	$\frac{1,6 - 1,4}{10,5 - 7,5}$	$\frac{1,3 - 1,1}{6 - 3}$	$\frac{1,0}{1,5}$	$\frac{\text{zem } 1,0}{0}$
Pašu kapitāla īpatsvars bilancē	$\frac{\text{virs } 0,6}{17}$	$\frac{0,59 - 0,54}{15 - 12}$	$\frac{0,53 - 0,43}{11,4 - 7,4}$	$\frac{0,42 - 0,41}{6,6 - 1,8}$	$\frac{0,4}{1}$	$\frac{\text{zem } 0,4}{0}$
Darba kapitāla attiecība pret apgrozāmiem līdzekļiem	$\frac{\text{virs } 0,5}{15}$	$\frac{0,4}{12}$	$\frac{0,3}{9}$	$\frac{0,2}{6}$	$\frac{0,1}{3}$	$\frac{\text{zem } 0,1}{0}$
Krājumu attiecība pret pašu kapitālu	$\frac{\text{virs } 1,0}{15}$	$\frac{0,9}{12}$	$\frac{0,8}{0}$	$\frac{0,7}{6}$	$\frac{0,6}{3}$	$\frac{\text{zem } 0,5}{0}$
Ballu skaits	100	85-64	63,9 – 56,9	41,6 – 28,3	18	0

Šāda integrālā sistēma ir ērti lietojama ārējiem finanšu pārskatu lietotājiem, jo jāaprēķina tikai seši finanšu koeficienti, un atbilstoši aprēķinātai koeficientu vērtībai pēc integrālas sistēmas tabulas jānosaka ballu skaits un atbilstošā maksāspējas novērtējuma klase.

Pamatojoties uz aprēķinātiem likviditātes un maksāspējas rādītājiem, maksāspējas novērtēšana notiek pēc integrālās sistēmas klasēm:

I klase – uzņēmums ar stabilu finansiālo stāvokli un kreditori var neuztraukties par kredītu savlaicīgu atmaksu;

II klase – uzņēmums, kuram ir nelielas finansiālas problēmas, bet vēl nav uzskatāms kā riskants;

III klase – uzņēmums ar finansiālām problēmām, var kavēties procentu maksājumi un kredīta savlaicīga atmaksa;

IV klase – uzņēmums ar augstu bankrota varbūtību pat pēc finansiālās atveseļošanās. Kreditori var zaudēt aizdotos līdzekļus un nesaņemt procentu maksājumus;

V klase – praktiski maksātnespējīgi uzņēmumi ar ļoti augstu bankrota varbūtību. [4, 99-100]

SIA „Do It” rādītāju vērtība un balles uzņēmuma maksāspējas novērtēšanai analizējamajos pārskata periodos ir apkopoti 2.17. tabulā.

2.17. tabula

SIA „Do It” rādītāju vērtība un balles uzņēmuma maksāspējas novērtēšanai no 28.02.2006 līdz 28.02.2010

Rādītāji	Koeficienta vērtība / ballēs				
	28.02.2006	28.02.2007	29.02.2008	28.02.2009	28.02.2010
Absolūtā likviditāte	$\frac{0,11}{8}$	$\frac{0,14}{8}$	$\frac{0,05}{4}$	$\frac{0,01}{0}$	$\frac{0,03}{0}$
Starpseguma likviditāte	$\frac{0,41}{0}$	$\frac{0,35}{0}$	$\frac{0,26}{0}$	$\frac{0,27}{0}$	$\frac{0,59}{6}$
Kopējā likviditāte	$\frac{0,97}{0}$	$\frac{1,02}{1,5}$	$\frac{0,95}{0}$	$\frac{1,49}{9}$	$\frac{1,71}{12}$
Pašu kapitāla īpatsvars bilancē	$\frac{-0,01}{0}$	$\frac{0,04}{1}$	$\frac{-0,02}{0}$	$\frac{-0,04}{0}$	$\frac{-0,03}{0}$
Darba kapitāla attiecība pret apgrozāmiem līdzekļiem	$\frac{-0,03}{0}$	$\frac{0,02}{0}$	$\frac{-0,06}{0}$	$\frac{0,33}{9}$	$\frac{0,42}{12}$
Krājumu attiecība pret pašu kapitālu	$\frac{-94,70}{0}$	$\frac{17,43}{15}$	$\frac{-44,90}{0}$	$\frac{-20,62}{0}$	$\frac{-23,32}{0}$

	28.02.2006	28.02.2007	29.02.2008	28.02.2009	28.02.2010
Ballu skaits	8	25,5	4	18	30
Klase	VI	IV-V	VI	V	IV

Pēc integrālo ballu sistēmas novērtējuma, var secināt, ka vissliktākais uzņēmuma finansiālais stāvoklis bija pārskata gados, kuri noslēgušies 2006. gada 28. februārī un 2008. gada 29. februārī. Šajos periodos aprēķinātā klase ir sestā, kas nozīmē, ka uzņēmuma maksātspēja ir tuva bankrota stāvoklim.

Pārskata periodos, kuri noslēgušies 2007. gada 28. februārī un 2009. gada 28. februārī aprēķinātā klase bija piektā. Tātad šajos periodos uzņēmums bija praktiski maksātspējīgs ar ļoti augstu bankrota varbūtību.

Vislabākais finansiālais stāvoklis pēc integrālo ballu sistēmas SIA „Do It” konstatēts 2010. gada 28. februārī, kad aprēķinātā klase bija ceturktā. Tas nozīmē, ka uzņēmums bija ar augstu bankrota varbūtību pat pēc finansiālās atveseļošanas. Kreditori var zaudēt aizdotos līdzekļus un nesaņemt procentu maksājumus.

Kopumā uzņēmuma finansiālais stāvoklis nav apmierinošs ar ļoti augstu bankrota varbūtību visos analizējamajos pārskata periodos. Tomēr pēc autores viedokļa integrālā ballu sistēmā netika ietverti vairāki svarīgi faktori, piemēram, aprites un rentabilitātes rādītāji, kuriem ir būtiska ietekme uz uzņēmuma maksātspēju.

Daudzi zinātnieki veikuši pētījumus par maksātspējas un bankrota prognozēšanu, izmantojot finanšu koeficientus dažādās kombinācijās un izstrādājot lineāru funkciju – prognozēšanas indeksu bankrota varbūtības pakāpes noteikšanai.

Aprēķinot vairākus indeksus un analizējot SIA „Do It” finansiālo stāvokli, autore secināja, ka visprecīzāk situāciju atspoguļo E. Altmana Z' indekss un Dž. Fulmera H indekss. Pie tam, šie indeksi parādīja līdzīgus rezultātus.

Z' indeksu aprēķina pēc formulas (2.44.):

$$Z' = 0,717X_1 + 0,847X_2 + 3,107X_3 + 0,420X_4 + 0,998X_5 \quad (2.44.)$$

kur

X_1 = darba kapitāls / aktīvi

X_2 = nesadalītā peļņa / aktīvi

$X_3 = \text{peļņa pirms procentiem un nodokļiem} / \text{aktīvi}$

$X_4 = \text{pašu kapitāls} / \text{saistības}$

$X_5 = \text{neto apgrozījums} / \text{aktīvi}$

Ja $Z' < 1,23$, bankrota varbūtība ir ļoti liela. Ja $Z' > 2,90$, varbūtība bankrotēt ir ļoti zema. Ja Z' ir robežās no 1,23 līdz 2,90, pastāv iespējamība, ka uzņēmums bankrotēs.

Katrs rādītājs E. Altmana modelī raksturo uzņēmuma aktīvu saistību ar risku – īstermiņa maksāspēju, aktīvu ienesīgumu un rentabilitāti, ilgtermiņa maksāspēju, un aktīvu racionālu izlietošanu. [4, 112-121]

Dž. Fulmers izstrādāja sekojošu bankrota prognozēšanas modeli. H indeksu aprēķina pēc formulas (2.45.):

$$H = 5,528V_1 + 0,212V_2 + 0,073V_3 + 1,27V_4 - 0,120V_5 + 2,33 V_6 + 0,575V_7 + \\ + 1,08V_8 + 0,894V_9 - 6,075 \quad (2.45.)$$

kur

$V_1 = \text{nesadalītā peļņa} / \text{aktīvi}$

$V_2 = \text{neto apgrozījums} / \text{aktīvi}$

$V_3 = \text{peļņa pirms nodokļiem} / \text{pašu kapitāls}$

$V_4 = \text{naudas plūsma} / \text{saistības}$

$V_5 = \text{saistības} / \text{aktīvi}$

$V_6 = \text{īstermiņa saistības} / \text{aktīvi}$

$V_7 = \text{pamatlīdzekļi} / \text{aktīvi}$

$V_8 = \text{darba kapitāls} / \text{saistības}$

$V_9 = \text{peļņa pirms nodokļiem un procentu maksājumiem} / \text{procentu maksājumi}$

Rādītāja H kritiskais punkts ir 0, un tas nozīmē: ja uzņēmumam aprēķinātā H vērtība ir mazāka par 0, tad pastāv liela maksātnespējas varbūtība, bet, jo augstāka ir H vērtība, jo labāks ir uzņēmuma finansiālais stāvoklis un līdz ar to mazāka bankrota varbūtība.

Modelī ir iekļautas galvenās rādītāju grupas, kas raksturo uzņēmuma likviditāti, maksāspēju, efektivitāti un rentabilitāti. [4, 156]

SIA „Do It” maksātnespējas prognozēšanas koeficienti, izmantojot E. Altmana Z' indeksu ir apkopoti autores izveidotā 2.18. tabulā.

**SIA „Do It” maksātspējas prognozēšana, izmantojot E. Altmana Z` indeksu no 28.02.2006 līdz
28.02.2010**

	28.02.2006	28.02.2007	29.02.2008	28.02.2009	28.02.2010
X ₁	-0,03	0,01	-0,05	0,29	0,38
X ₂	-0,01	0,04	-0,02	-0,04	-0,03
X ₃	-0,00	0,06	-0,02	0,01	0,06
X ₄	-0,01	0,04	-0,02	-0,03	-0,02
X ₅	1,56	2,51	1,70	1,64	1,57
Z'	1,52	2,74	1,57	1,84	1,98

Pēc E. Altmana Z` indeksa rādītājiem var secināt, ka SIA „Do It” visos analizējamajos periodos pastāv iespējamība, ka uzņēmums bankrotēs. Vislielākā iespējamība bankrotēt pastāvēja periodos, kuri noslēgušies 2006. gada 28. februārī un 2008. gada 29. februārī. Šajos periodos E. Altmana Z` indekss ir vistuvāks kritiskai robežai 1,23, kad bankrota varbūtība ir ļoti liela. Vislabākā situācija ir periodā, kurš noslēdzies 2007. gada 28. februārī, kad E. Altmana Z` indekss bija sasniedzis savu vislielāko vērtību SIA „Do It”, tas ir 2,74.

SIA „Do It” maksātspējas prognozēšanas koeficienti, izmantojot Dž. Fulmera H indeksu ir apkopoti 2.19. tabulā.

**SIA „Do It” maksātspējas prognozēšana, izmantojot Dž. Fulmera H indeksu no 28.02.2006 līdz
28.02.2010**

	28.02.2006	28.02.2007	29.02.2008	28.02.2009	28.02.2010
V ₁	-0,01	0,04	-0,02	-0,04	-0,03
V ₂	1,56	2,51	1,70	1,64	1,57
V ₃	1,07	1,39	1,93	0,56	-0,60
V ₄	0,03	0,12	0,00	-0,02	0,01
V ₅	1,01	0,96	1,02	1,04	1,03
V ₆	1,01	0,96	1,01	0,60	0,53
V ₇	0,02	0,02	0,03	0,10	0,09
V ₈	-0,03	0,02	-0,05	0,28	0,37
V ₉	-1,17	13,68	-3,26	0,42	1,35
H	-4,52	9,29	-6,37	-3,90	-3,15

Analizējot SIA „Do It” Dž. Fulmera H indeksu, var secināt, ka SIA „Do It” visos analizējamajos periodos izņemot periodu, kurš noslēdzies 2007. gada 28. februārī pastāv liela maksātspējas varbūtība. Vislielākā iespējamība bankrotēt pastāvēja periodos, kuri noslēgušies 2006. gada 28. februārī un 2008. gada 29. februārī. Šajos periodos Dž. Fulmera H indekss ir viszemākais. Vislabākā situācija ir periodā, kurš noslēdzies 2007. gada 28. februārī, kad Dž. Fulmera H indekss bija sasniedzis savu vislielāko vērtību SIA „Do It”, tas ir 9,29.

E. Altmana Z` indekss un Dž. Fulmera H indekss rāda līdzīgus rezultātus, kuri atbilst arī iepriekšējo apakšnodaļu ietverto rādītāju analīzes gaitā paustiem secinājumiem. Tātad E. Altmana Z` indeksa un Dž. Fulmera H indeksa analīzes rezultātā izdarītos secinājumus var uzskatīt par ticamiem.

3. IEKŠĒJO UN ĀRĒJO FAKTORU SNIEGTO PRIEKŠROCĪBU UN PROBLĒMU ANALĪZE UN NOVĒRTĒJUMS

SVID analīze ir veids, kā kritiski izvērtēt uzņēmuma stiprās puses, vājās puses, iespējas un draudus. SVID analīze ir plaša analīze, kura pēta gan iekšējus, gan ārējus faktorus. SVID analīze aptver visu uzņēmējdarbību un var iekļaut tirdzniecību, produktus un pakalpojumus, finanses, infrastruktūru, pārvaldību, organizatorisku struktūru un resursus. Iepriekš minētais saraksts ir orientējošs, nevis izsmeļošs. SVID analīze ietver detalizētu finanšu analīzi, izmantojot kvantitatīvos un kvalitatīvos datus. [2, 517]

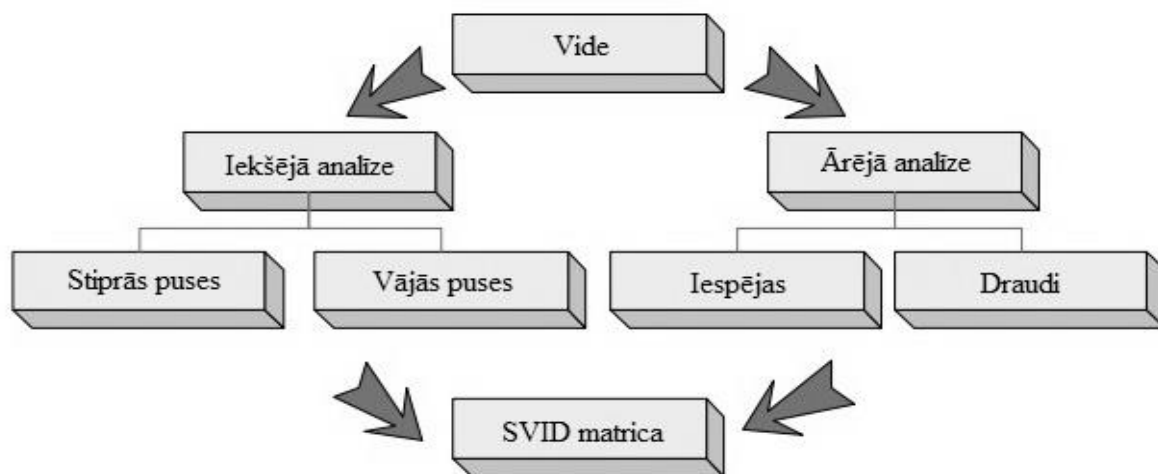
SVID analīzes rezultāti sniedz uzņēmumam noderīgu informāciju par uzņēmuma iekšējiem resursiem un attiecībām ar ārējo vidi, kurā tas darbojas.

SVID analīzes galvenais uzdevums ir pieejamo informāciju sadalīt iekšējos (stiprās un vājās puses) un ārējos (iespējas un draudi) faktoros. SVID analīzes rezultāti parāda, kuri faktori (stiprās puses un iespējas) var palīdzēt uzņēmumam stratēģisko mērķu sasniegšanai, un kuri faktori (vājās puses un draudi) ir šķērslī, kas jāpārvar vai jāsamazina to iedarbība.

SVID analīze ir efektīvs ceļš, kā noteikt uzņēmuma stiprās un vājās puses un izpētīt iespējas un draudus, ar kuriem uzņēmums sastopas vai var sastapties tuvākā nākotnē. SVID analīze palīdz izvērtēt faktorus, kas nodrošina uzņēmuma veiksmīgu attīstību un kuri var veicināt tā tālāko izaugsmi.

Veicot stipro un vājo pušu, iespēju un draudu analīzi, veido SVID analīzes matricu. SVID analīzes matrica sastāv no četrām daļām: stiprās puses, vājās puses, iespējas un draudi. [6]

SVID analīzes shēma ir atspoguļota 3.1. attēlā.

3.1. att. SVID analīzes shēma

SIA „Do It” SVID matrica ir atspoguļota 3.1. tabulā.

3.1. tabula

SIA „Do It” SVID matrica

Iekšējie faktori	
Stiprās puses	Vājās puses
<ul style="list-style-type: none"> • Sniegto pakalpojumu konkurētspēja • Resursi, līdzekļi, cilvēki • Atrašanās vieta • Kvalifikācija, sertifikācija • Prioritārā nozare 	<ul style="list-style-type: none"> • Finansiālās iespējas • Neseptie zaudējumi • Naudas plūsma, skaidras naudas aizplūšana • Slikti finansiālie rādītāji • Iekšējā finansējuma trūkums • Atkarība no ārējā finansējuma • Pārvaldība • Tirgvedība (informācija mājas lapā jau pusgadu netiek atjaunota)
Ārējie faktori	
Iespējas	Draudi
<ul style="list-style-type: none"> • Investīciju piesaiste • Nozares attīstība un jauninājumi • Jauni tirgi, iespējas • Globāla iedarbība • Ģeogrāfiska atrašanās vieta • Biznesa un produkcijas attīstība • Informācija un pētījumi • Kvalificēta darbaspēka piesaistīšana • Sadarbība ar citiem ražotājiem 	<ul style="list-style-type: none"> • Investīciju trūkums • Nodokļu politikas ietekme • Likumdošanas ietekme • Apkārtējās vides ietekme • Konkurence • Tirgus pieprasījums • Inflācija • Starptautiskas nozīmes autoceļu trūkums • Garantiju trūkums krīžu, katastrofu gadījumos

Pieejamās informācijas ierobežojumu dēļ SVID analīze SIA „Do It” nav pilnīga, tomēr analīze ietver būtiskos faktoros.

SVID analīzes rezultātā bakalaura darba autore nonāca pie secinājuma, ka uzņēmumam jānovērš savi vājumi, tādejādi samazinot ārējās vides draudus, kā arī jāizmanto savas stiprās puses un ārējās vides dotās iespējas, lai uzlabotu savu tirgus situāciju un konkurences pārākumu, tā arī mazinātu draudu ietekmi.

Pēc autores viedokļa pirmkārt jāpievērš uzmanība finansiālās situācijas uzlabošanai un finansiālās stabilitātes nodrošināšanai. Uzņēmumam jāsamazina finansiālā atkarība no kreditoru sniegtajiem aizņēmumiem, kā arī jādarbojas tā, lai uzņēmējdarbība būtu rentabla un SIA „Do It” nedraudētu maksātnespēja.

SECINĀJUMI

1. SIA „Do It” ir uzņēmums, kas ir orientēts uz starptautisko tirgu. Pakalpojumu sniegšanas reģions ietver visas Eiropas un Neatkarīgo Valstu Sadraudzības valstis.
2. Pastāvīgi uzņēmuma klienti ir uzņēmumi no piecām valstīm: Latvijas, Lietuvas, Igaunijas, Rumānijas un Bulgārijas.
3. Uzņēmuma pakalpojumu klāsts ir plašs un daudzveidīgs. SIA „Do It” galvenokārt darbojās loģistikas jomā.
4. Viena no uzņēmuma priekšrocībām ir loģistikas centra atrašanās vieta. Tā ir ģeogrāfiski izdevīga.
5. Uzņēmums darbojās vienā no prioritārajām Latvijas nozarēm. Transporta un loģistikas nozare ātri attīstās, attīstīts Latvijas uzņēmums šajā jomā var veiksmīgi konkurēt globālajā tirgu.
6. SIA „Do It” analīzes gaitā tika analizēti visi pieejamie finanšu pārskati, tas ir, no uzņēmuma darbības sākuma brīža 2005. gada 14. martā līdz 2010. gada 28. februārim. Uzņēmuma pārskata gads ir atšķirīgs no Latvijas uzņēmumu vairākuma. Pārskata gads sākas pirmajā martā un noslēdzas februāra pēdējā dienā.
7. Analizējot finanšu pārskatus, izmanto dažādus rādītājus, gan absolūtu, gan relatīvu lielumu izteiksmes formās.
8. SIA „Do It” gada pārskatu analīzes gaitā pastāv vairāki ierobežojumi, kas var būtiski ietekmēt finanšu rādītāju vērtējumu. Galvenais ierobežojums ir datu pieejamība, jo vienīgie avoti ir uzņēmuma gada pārskati un uzņēmuma mājas lapa.
9. Par optimālo līdzekļu struktūru transporta un loģistikas nozarē nevar spriest viennozīmīgi. Šajā nozarē netika veikti pētījumi par optimālāko ilgtermiņa ieguldījumu un apgrozāmo līdzekļu attiecību.
10. Ilgtermiņa ieguldījumu īpatsvaram SIA „Do It” bilancē ir tendence palielināties. Spriežot pēc finansiāla rezultāta, pēdējā analizējamā periodā ilgtermiņa ieguldījumu īpatsvars ir tuvs optimālajam līmenim.
11. Ilgtermiņa ieguldījumu īpatsvars uzņēmuma analizējamajos finanšu pārskatos nepārsniedz 11 procentus.
12. Analizējamajos finanšu pārskatos apgrozāmo līdzekļu struktūra ir mainīga. Tas izskaidrojams ar to, ka SIA „Do It” ir uzņēmējdarbības sākuma periods, kurā vēl nepastāv stabilitāte.

13. Būtiskāka apgrozāmo līdzekļu daļa ir krājumi. To īpatsvars SIA „Do It” dažādos periodos ir no 55 līdz 70 procentiem.
14. Debitoru īpatsvars bilancē pastāvīgi svārstās. Tas liecina, ka uzņēmējdarbībā nepastāv stabilitāte.
15. Pēdējos divos analizējamajos pārskata periodos naudas līdzekļu īpatsvars bilancē ir zemāks par 2 procentiem. Tāds naudas līdzekļu īpatsvara līmenis ir saistīts ar maksātnespējas risku.
16. Četros no pieciem pārskata periodiem pašu kapitāls ir negatīvs jo uzņēmumam ir zaudējumi, kuri pārsniedz pamatkapitālu. Tas vērtējams negatīvi.
17. Pamatkapitāls nav mainījies kopš uzņēmuma dibināšanas brīža. Tā vērtība ir vienāda ar minimālo kapitāla līmeni, kurš nepieciešams sabiedrības ar ierobežotu atbildību dibināšanai, tas ir 2000LVL.
18. Ilgtermiņa kreditoru īpatsvaram ir tendence palielināties, kas vērtējams pozitīvi, jo šie parādi būs jāsedz vēlāk nekā īstermiņa parādus, kuru atmaksas laiks ir mazāks par vienu pārskata periodu.
19. Kopējais saistību īpatsvars četros analizējamajos periodos no pieciem pārsniedz 100%, jo uzņēmuma zaudējumi ir lielāki par pamatkapitāla apjomu.
20. SIA „Do It” ir būtiskas administrācijas un pārdošanas izmaksas.
21. Aktīvu kopsummai ir tendence pieaugt, kas liecina par uzņēmējdarbības attīstību. Tomēr pēdējā pārskata periodā aktīvu kopsumma samazinājusies.
22. Pirmajos analizējamajos periodos kopējais kreditoru palielinājums notika galvenokārt īstermiņa saistību apjoma pieauguma dēļ. Tas sagādāja uzņēmumam finansiālās grūtības un pēdējos periodos netika saņemti aizņēmumi no kredītiestādēm.
23. Bruto peļņas pieauguma tempi šajos periodos ir lielāki par neto apgrozījuma pieauguma tempiem, jo neto apgrozījums pieauga straujāk nekā pārdotas produkcijas ražošanas izmaksas. Pēdējā analizējamā periodā bruto peļņa samazinājās.
24. Naudas plūsma no uzņēmuma investīciju darbības pastāvīgi svārstās, kas liecina par to, ka uzņēmējdarbība nav stabila.
25. Spriežot pēc bilances „zelta likumiem”, uzņēmuma kapitāls nav finansēts racionāli un novirzes ir būtiskas.
26. Likviditātes starpsējuma koeficienti un absolūtās likviditātes koeficienti ir ievērojami zemāki par optimālo līmeni. Tas izskaidrojams ar īstermiņa saistību un krājumu lieliem apjomiem, kā arī naudas līdzekļu nepietiekamību.

27. Pēc horizontālās metodes likviditātes novērtēšanā bilance visos analizējamajos periodos neskaitās likvīda.
28. Spriežot pēc tekošās darbības nodrošinājuma koeficientiem, vislabākā situācija ir sasniegta 2010. gada 28. februārī. Kopš 2008. gada 29. februāra ir vērojamas pozitīvas tendences, kas dod pamatus pieļaut, ka turpmākajos pārskata periodos uzņēmuma finansiālais stāvoklis uzlabosies.
29. Pēc maksāspējas rādītājiem SIA „Do It” var secināt, ka uzņēmuma finansiālais stāvoklis atrodas kritiskā līmenī. Uzņēmumā pastāv bankrota iespējamība.
30. Uzņēmums nespēj samaksāt visus parādus un iekšēji iegūt naudas līdzekļus īstermiņa saistību segšanai, tātad saistības tiek segtas veidojot jaunas saistības.
31. Aprites rādītāju svārstības liecina par nestabilu finansiālo stāvokli uzņēmumā.
32. Pārāk garš debitoru iekasēšanas periods pēdējos analizējamajos pārskata gados salīdzinājumā ar kreditoru apriti dienās palielina uzņēmuma izmaksas maksājamo procentu veidā, līdz ar to samazinās uzņēmuma peļņa.
33. Realizācijas rentabilitāte rāda, ka uzņēmuma darbība nav ienesīga vai pat rada zaudējumus.
34. Bruto peļņas rentabilitātei ir tendence palielināties katrā gadā, kas vērtējams pozitīvi.
35. Visefektīvāk aktīvi tika izmantoti pēdējā analizējamā pārskata periodā un perioda, kurš noslēdzies 2007. gada 28. februārī.
36. Jāņem vērā tas moments, kad apgriezts finansiālās neatkarības koeficients un vienlaicīgi realizācijas rentabilitāte ir negatīvi, līdz ar to pašu kapitāla rentabilitāte ir pozitīva un ievērojami augstā līmenī, kas varētu novest pie maldinošā secinājumā, ka pašu kapitāla rentabilitāte šajos periodos vērtējamā pozitīvi.
37. E. Altmana Z` indekss un Dž. Fulmera H indekss rāda līdzīgus rezultātus, kuri atbilst bakalaura darbā ietverto rādītāju analīzes gaitā paustiem secinājumiem. Tātad E. Altmana Z` indeksa un Dž. Fulmera H indeksa analīzes rezultātā izdarītos secinājumus var uzskatīt par ticamiem.
38. Uzņēmumam ir stiprās puses, kuras jāizmanto, lai mazinātu draudu ietekmi un uzlabotu finansiālo stāvokli.

PRIEKŠLIKUMI

1. Jāpalielina pašu kapitāls, lai būtu lielāka finansiālā neatkarība no aizdevējiem un lai uzlabotu maksātspējas rādītājus.
2. Pašu kapitālu varētu palielināt, piesaistot mātes uzņēmuma līdzekļus. Tas ir izdevīgi abām pusēm, jo koncernā neiesaistīsies sveši dalībnieki un SIA „Do It” nedraudēs maksātnespēja, kas nozīmē turpmāko uzņēmējdarbības nodrošināšanu.
3. Jāsamazina īstermiņa saistību īpatsvars bilancē, lai palielinātu uzņēmuma likviditāti un darba kapitāla apjomu. Jāpiesaista ilgtermiņa finansējums nevis jāveido īstermiņa parādi.
4. Jāsamazina pārdošanas un administrācijas izmaksu apjoms un līdz ar to īpatsvars attiecībā pret neto apgrozījumu, lai uzņēmējdarbība būtu rentabla.
5. Jāuzlabo uzņēmuma finansiālie rādītāji, lai varētu saņemt aizņēmumus no kredītiestādēm, lai finansētu uzņēmuma līdzekļus.
6. Jāpalielina pakalpojumu sniegšanas apjomi, lai neto apgrozījums pastāvīgi palielinātos un uzņēmums attīstītos. Lai nodrošinātu pakalpojumu sniegšanas apjomu pieaugumu, jāpaplašina pakalpojumu sniegšanas reģions.
7. Jāsamazina krājumu īpatsvars bilancē attiecīgi palielinot naudas līdzekļu īpatsvaru.
8. Jāsamazina debitoru iekasēšanas periods vai jāpalielina saistību dzēšanas periods, lai uzņēmums spētu savlaicīgi norēķināties par saviem parādiem. Jākontrolē debitoru apmaksas grafiks.
9. Jāizmanto sadarbības iespējas ar citiem ražotājiem.
10. Uzņēmumam jānovērš savi vājumi, tādejādi samazinot ārējās vides draudus, kā arī jāizmanto savas stiprās puses un ārējās vides dotās iespējas, lai uzlabotu tirgus situāciju un konkurences pārākumu, kā arī mazinātu draudu ietekmi. Jāveic tirgus pētījumi, lai noskaidrotu attīstības iespējas un virzienus.

IZMANTOTĀ LITERATŪRA UN AVOTI

1. **Bednarskis L., Paupa V., Vaikulis J.** *Finanšu pārskatu analīze*. Rīga : Latvijas Universitāte, 2000. 103 lpp.
2. **Jones M.** *Accounting*. Chichester : John Wiley & Sons Ltd, 2006. 690 p.
3. **Kālis I.** *Finanšu menedžments*. Rīga : Latvijas Universitāte, 2004. 190 lpp.
4. **Šneidere, R.** *Finanšu analīzes metodes uzņēmuma maksātspējas prognozēšanai*. Rīga : Lietišķās informācijas dienests, 2009. 232 lpp.
5. **Ковалев, В. В.** *Финансовый анализ: методы и процедуры*. Москва : Финансы и статистика, 2002. 559 с.
6. Inovātīvās darbības pamatelementi. Rokasgrāmata MVU. [Elektroniskais resurss] - Tiešsaistes pakalpojums. – Pieejas veids: http://www.innovation.lv/ino2/publications/leonardo_manual/lv/webhelp/wso/user/firma_3/lv_02-2.pdf (Skatīts 01.05.2011.)
7. Metodiskie norādījumi bakalaura darba un diplomdarba izstrādāšanai un aizstāvēšanai. [Elektroniskais resurss] - Tiešsaistes pakalpojums. – Pieejas veids: http://www.evf.lu.lv/fileadmin/user_upload/lu_portal/projekti/evf/metodiskie_norad/ekon/Me_t_nor_GAA_10.pdf (Skatīts 04.05.2011.)
8. Nozare, kas atver vārtus starp Eiropu un Austrumiem. [Elektroniskais resurss] / BalticExport, 2011. - Tiešsaistes pakalpojums. – Pieejas veids: <http://balticexport.com/?article=nozare-kas-atver-vartus-starp-eiropu-un-austrumiem&lang=lv> (Skatīts 23.04.2011.)
9. Ziņas par uzņēmumu un sniegtie pakalpojumi: SIA „Do It” mājas lapa [Elektroniskais resurss] / DoIt, 2010. – Tiešsaistes pakalpojums. – Pieejas veids: <http://www.doit.lv/> (Skatīts 21.04.2011.)
10. Uzņēmuma „Do It” finanšu pārskati

1. pielikums
Uzņēmuma finanšu pārskati

SIA „Do It” bilances aktīvs

	28.02.2006	28.02.2007	29.02.2008	28.02.2009	28.02.2010
AKTĪVS					
Ilgtermiņa ieguldījumi					
<u>1. Nemateriālie ieguldījumi</u>					
Licences un tamlīdzīgas tiesības	11099	13242	90961	114810	106263
<i>Nemateriālie ieguldījumi kopā</i>	11099	13242	90961	114810	106263
<u>2. Pamatlīdzekļi</u>					
Ilgtermiņa ieguldījumi nomātajos pamatlīdzekļos	144		3176	11227	3504
Iekārtas un mašīnas	48680	58470	179323	1517771	1280840
Pārējie pamatlīdzekļi	12747	17449	39348	251372	177039
Avansa maksājumi par pamatlīdzekļiem			80259		
<i>Pamatlīdzekļi kopā</i>	61571	75919	302106	1780370	1461383
<i>Ilgtermiņa ieguldījumi kopā</i>	72670	89161	393067	1895180	1567646
Apgrozāmie līdzekļi					
<u>1. Krājumi</u>					
Preces pārdošanai	1049820	1151536	4161161	10864234	7190665
Avansa maksājumi par precēm	4461	353692	1400403	486547	120733
Preces ceļā	629018	1010805	1524211	1307034	2342778
<i>Krājumi kopā</i>	1683299	2516033	7085775	12657815	9654176
<u>2. Debitori</u>					
Radniecīgo sabiedrību parādi	753118	584946	1174620	1746640	4823531
Citi debitori	150115	212120	989459	920058	59176
Nākamo periodu izmaksas	8595	15905	64950	205003	21071
Atliktā nodokļa aktīvs	30				
<i>Debitori kopā</i>	911858	812971	2229029	2871701	4903778
<i>Nauda un tās ekvivalenti</i>	315176	513654	517614	113474	223174
<i>Apgrozāmie līdzekļi kopā</i>	2910333	3842658	9832418	15642990	14781128
Aktīvu kopsumma	2983003	3931819	10225485	17538170	16348774

SIA „Do It” bilances pasīvs

	28.02.2006	28.02.2007	29.02.2008	28.02.2009	28.02.2010
PASĪVS					
Pašu kapitāls					
Pamatkapitāls	2000	2000	2000	2000	2000
Nesadalītā peļņa vai nesegtie zaudējumi					
a) iepriekšējo periodu		-19776	142380	-159796	-615986
b) pārskata periodā	-19776	162156	-302176	-456190	200062
<i>Pašu kapitāls kopā</i>	-17776	144380	-157796	-613986	-413924
Kreditori					
1. Ilgtermiņa kreditori					
Atliktā nodokļa saistības		2507		106980	130682
Parādi radniecīgām sabiedrībām				7560857	8001331
Citi aizņēmumi			6232	12489	7207
<i>Ilgtermiņa kreditori kopā</i>		2507	6232	7680326	8139220
2. Īstermiņa kreditori					
Aizņēmumi no kredītiestādēm		2063016	3490142	5956651	3061245
Citi aizņēmumi			3865	7052	5282
Parādi piegādātājiem un darbuzņēmējiem	1115877	1119384	772254	487411	1048427
Parādi radniecīgām sabiedrībām	1837390	450439	5950152	3908850	4404872
Nodokļi un VSAOI	8024	52470	33729	15510	40884
Pārējie kreditori	7386	17741	38758	36783	33714
Uzkrātās saistības	32102	81882	88149	59573	29054
<i>Īstermiņa kreditori kopā</i>	3000779	3784932	10377049	10471830	8623478
<i>Kopā kreditori</i>	3000779	3787439	10383281	18152156	16762698
Pasīvu kopsumma	2983003	3931819	10225485	17538170	16348774

SIA „Do It” peļņas vai zaudējumu aprēķins

	14.03.2005 - 28.02.2006	1.03.2006 - 28.02.2007	1.03.2007 - 29.02.2008	1.03.2008 - 28.02.2009	1.03.2009 - 28.02.2010
Neto apgrozījums	4656602	9886890	17409265	28711910	25592189
Pārdotās produkcijas ražošanas izmaksas	4175360	8700548	15177960	23620073	20778919
Bruto peļņa	481242	1186342	2231305	5091837	4813270
Pārdošanas izmaksas	349490	744748	1535238	4434382	3290683
Administrācijas izmaksas	105243	211401	604979	656733	602497
Pārējie saimnieciskās darbības ieņēmumi	2160	67358	34295	117243	51833
Pārējās saimnieciskās darbības izmaksas	39019	80994	395436	244577	48878
Pārējie procentu ieņēmumi un tamlīdzīgi ieņēmumi	111	443	36854	372651	20134
Procentu maksājumi un tamlīdzīgas izmaksas	8737	15868	71484	592283	696113
Peļņa/zaudējumi pirms nodokļiem	-18976	201132	-304683	-346244	247066
Uzņēmuma ienākuma nodoklis par pārskata gadu	830	36439		109946	47004
Atliktais nodoklis	30	-2537	2507		
Pārskata gada peļņa/zaudējumi	-19776	162156	-302176	-456190	200062

SIA „Do It” naudas plūsmas pārskats

	14.03.2005 - 28.02.2006	1.03.2006 - 28.02.2007	1.03.2007 - 29.02.2008	1.03.2008 - 28.02.2009	1.03.2009 - 28.02.2010
Pamatdarbības naudas plūsma					
Peļņa vai zaudējumi pirms nodokļiem	-18976	201132	-304683	-346244	247066
Korekcijas:					
a) pamatlīdzekļu nolietojums	5163	17969	40405	242498	341712
b) pamatlīdzekļu un nemateriālo ieguldījumu vērtības norakstījumi	1028	3433	6910	33731	13627
c) peļņa(-) vai zaudējumi no ārvalstu valūtas kursu svārstībām	7125	-6135	195487		
d) pārējie procentu ieņēmumi un tamlīdzīgi ieņēmumi	-111	-443	-36854	-10088	-20134
e) zaudējumi no pamatlīdzekļu pārdošanas		373	1419		
f) procentu maksājumi un tamlīdzīgas izmaksas	8737	15868	71484	592283	688329
Peļņa vai zaudējumi pirms apgrozāmo līdzekļu un īstermiņa saistību atlikumu izmaiņu ietekmes korekcijām	2966	232197	-25832	512180	1270600
Korekcijas:					
a) debitoru parādu atlikumu izmaiņas	-911828	337039	-1416058	-351394	-1925996
b) krājumu atlikumu izmaiņas	-1683299	-863512	-4569742	-5572040	3003639
c) parādu piegādātājiem un pārējiem kreditoriem izmaiņas	2739762	-1469464	-247880	-305416	1447469
Bruto pamatdarbības naudas plūsma	147601	-1763740	-6259512	-5716670	3795712
Izdevumi uzņēmumu ienākuma nodokļa maksājumiem		-1749	-80610	-10508	
Izdevumi procentu maksājumiem				-488014	-490180
Pamatdarbības neto naudas plūsma	147601	-1765489	-6340122	-6215192	3305532
Ieguldīšanas darbības naudas plūsma					
Pamatlīdzekļu un nemateriālo ieguldījumu iegāde	-78861	-38266	-354733	-1767216	-55763
Izsniegtie aizdevumi				-281122	-146522
Ieņēmumi no aizdevumu atmaksas					45439
Saņemtie procenti	111	443	36854	7474	4613
Ieņēmumi no pamatlīdzekļu pārdošanas			2093		27958
Ieguldīšanas darbības neto naudas plūsma	-78750	-37823	-315786	-2040864	-124275

SIA „Do It” naudas plūsmas pārskata turpinājums

Finansēšanas darbības naudas plūsma					
Ieņēmumi no kapitāla līdzdalības daļu ieguldījumiem	2000				
Saņemtie aizņēmumi no kredītiestādēm		2063016	1427126		
Saņemtie aizņēmumi	743173	1075981	5485123	7855601	1507850
Izdevumi aizņēmumu atmaksāšanai	-491723	-881450	-56000		-4572355
Samaksātie procenti		-23710	-894		
Nobloķētie naudas līdzekļi bankā akreditīvu nodrošināšanai	-238182				
Izdevumi nomāta pamatlīdzekļa izpirkumam				-3685	-7052
Finansēšanas darbības neto naudas plūsma	15268	2233837	6855355	7851916	-3071557
Ārvalstu valūtu kursu svārstību rezultāts	-7125	6135	-195487		
Pārskata gada neto naudas plūsma	76994	436660	3960	-404140	109700
Naudas un tās ekvivalentu atlikums pārskata gada sākumā	0	76994	513654	517614	113474
Naudas un tās ekvivalentu atlikums pārskata gada beigās	76994	513654	517614	113474	223174

2. pielikums
Vertikālā analīze

SIA „Do It” bilances aktīva vertikālā analīze

	28.02.2006			28.02.2007			29.02.2008			28.02.2009			28.02.2010		
	Summa, LVL	Struktūra, %		Summa, LVL	Struktūra, %	Izmaiņas, %punkti	Summa, LVL	Struktūra, %	Izmaiņas, %punkti	Summa, LVL	Struktūra, %	Izmaiņas, %punkti	Summa, LVL	Struktūra, %	Izmaiņas, %punkti
AKTĪVS															
Ilgtermiņa ieguldījumi															
1. Nemateriālie ieguldījumi															
Licences un tamlīdzīgas tiesības	11099	0,37	13242	0,34	-0,04	90961	0,89	0,55	114810	0,65	-0,23	106263	0,65	0,00	
Nemateriālie ieguldījumi kopā	11099	0,37	13242	0,34	-0,04	90961	0,89	0,55	114810	0,65	-0,23	106263	0,65	0,00	
2. Pamatlīdzekļi															
Ilgtermiņa ieguldījumi nomātajos pamatlīdzekļos	144	0,00			0,00	3176	0,03	0,03	11227	0,06	0,03	3504	0,02	-0,04	
Iekārtas un mašīnas	48680	1,63	58470	1,49	-0,14	179323	1,75	0,27	1517771	8,65	6,90	1280840	7,83	-0,82	
Pārējie pamatlīdzekļi	12747	0,43	17449	0,44	0,02	39348	0,38	-0,06	251372	1,43	1,05	177039	1,08	-0,35	
Avansa maksājumi par pamatlīdzekļiem						80259	0,78	0,78			-0,78				
Pamatlīdzekļi kopā	61571	2,06	75919	1,93	-0,13	302106	2,95	1,02	1780370	10,15	7,20	1461383	8,94	-1,21	
Ilgtermiņa ieguldījumi kopā	72670	2,44	89161	2,27	-0,17	393067	3,84	1,58	1895180	10,81	6,96	1567646	9,59	-1,22	
Apgrozāmie līdzekļi															
1. Krājumi															
Preces pārdošanai	1049820	35,19	1151536	29,29	-5,91	4161161	40,69	11,41	10864234	61,95	21,25	7190665	43,98	-17,96	
Avansa maksājumi par precēm	4461	0,15	353692	9,00	8,85	1400403	13,70	4,70	486547	2,77	-10,92	120733	0,74	-2,04	
Preces ceļā	629018	21,09	1010805	25,71	4,62	1524211	14,91	-10,80	1307034	7,45	-7,45	2342778	14,33	6,88	
Krājumi kopā	1683299	56,43	2516033	63,99	7,56	7085775	69,30	5,30	12657815	72,17	2,88	9654176	59,05	-13,12	
2. Debitori															
Radniecīgo sabiedrību parādi	753118	25,25	584946	14,88	-10,37	1174620	11,49	-3,39	1746640	9,96	-1,53	4823531	29,50	19,54	
Citi debitori	150115	5,03	212120	5,39	0,36	989459	9,68	4,28	920058	5,25	-4,43	59176	0,36	-4,88	
Nākamo periodu izmaksas	8595	0,29	15905	0,40	0,12	64950	0,64	0,23	205003	1,17	0,53	21071	0,13	-1,04	
Atliktā nodokļa aktīvs	30	0,00		0,00	0,00										
Debitori kopā	911858	30,57	812971	20,68	-9,89	2229029	21,80	1,12	2871701	16,37	-5,42	4903778	29,99	13,62	
Nauda un tās ekvivalenti	315176	10,57	513654	13,06	2,50	517614	5,06	-8,00	113474	0,65	-4,41	223174	1,37	0,72	
Apgrozāmie līdzekļi kopā	2910333	97,56	3842658	97,73	0,17	9832418	96,16	-1,58	15642990	89,19	-6,96	14781128	90,41	1,22	
Aktīvu kopsūma	2983003	100,00	3931819	100,00	0,00	10225485	100,00	0,00	17538170	100,00	0,00	16348774	100,00	0,00	

SIA „Do It” bilances pasīva vertikālā analīze

	28.02.2006		28.02.2007			29.02.2008			28.02.2009			28.02.2010		
	Summa, LVL	Struktūra, %	Summa, LVL	Struktūra, %	Izmaiņas, %punkti	Summa, LVL	Struktūra, %	Izmaiņas, %punkti	Summa, LVL	Struktūra, %	Izmaiņas, %punkti	Summa, LVL	Struktūra, %	Izmaiņas, %punkti
PASĪVS														
Pašu kapitāls														
Pamatkapitāls	2000	0,07	2000	0,05	-0,02	2000	0,02	-0,03	2000	0,01	-0,01	2000	0,01	0,00
Nesadalītā peļņa vai neseptie														
a) iepriekšējo periodu		0,00	-19776	-0,50	-0,50	142380	1,39	1,90	-159796	-0,91	-2,30	-615986	-3,77	-2,86
b) pārskata periodā	-19776	-0,66	162156	4,12	4,79	-302176	-2,96	-7,08	-456190	-2,60	0,35	200062	1,22	3,82
Pašu kapitāls kopā	-17776	-0,60	144380	3,67	4,27	-157796	-1,54	-5,22	-613986	-3,50	-1,96	-413924	-2,53	0,97
Kreditori														
<u>1. Ilgtermiņa kreditori</u>														
Atliktā nodokļa saistības			2507	0,06	0,06		0,00	-0,06	106980	0,61	0,61	130682	0,80	0,19
Parādi radniecīgām									7560857	43,11	43,11	8001331	48,94	5,83
Citi aizņēmumi						6232	0,06	0,06	12489	0,07	0,01	7207	0,04	-0,03
Ilgtermiņa kreditori kopā			2507	0,06	0,06	6232	0,06	0,00	7680326	43,79	43,73	8139220	49,78	5,99
<u>2. Īstermiņa kreditori</u>														
Aizņēmumi no kredītiestādēm			2063016	52,47	52,47	3490142	34,13	-18,34	5956651	33,96	-0,17	3061245	18,72	-15,24
Citi aizņēmumi					0,00	3865	0,04	0,04	7052	0,04	0,00	5282	0,03	-0,01
Parādi piegādātājiem	1115877	37,41	1119384	28,47	-8,94	772254	7,55	-20,92	487411	2,78	-4,77	1048427	6,41	3,63
Parādi radniecīgām	1837390	61,60	450439	11,46	-50,14	5950152	58,19	46,73	3908850	22,29	-35,90	4404872	26,94	4,66
Nodokļi un VSAOI	8024	0,27	52470	1,33	1,07	33729	0,33	-1,00	15510	0,09	-0,24	40884	0,25	0,16
Pārējie kreditori	7386	0,25	17741	0,45	0,20	38758	0,38	-0,07	36783	0,21	-0,17	33714	0,21	0,00
Uzkrātās saistības	32102	1,08	81882	2,08	1,01	88149	0,86	-1,22	59573	0,34	-0,52	29054	0,18	-0,16
Īstermiņa kreditori kopā	3000779	100,60	3784932	96,26	-4,33	10377049	101,48	5,22	10471830	59,71	-41,77	8623478	52,75	-6,96
Kopā kreditori	3000779	100,60	3787439	96,33	-4,27	10383281	101,54	5,22	18152156	103,50	1,96	16762698	102,53	-0,97
Pasīvu kopsumma	2983003	100,00	3931819	100,00	0,00	10225485	100,00	0,00	17538170	100,00	0,00	16348774	100,00	0,00

SIA „Do It” peļņas vai zaudējumu aprēķina vertikālā analīze

	14.03.2005 - 28.02.2006			1.03.2006 - 28.02.2007			1.03.2007 - 29.02.2008			1.03.2008 - 28.02.2009			1.03.2009 - 28.02.2010		
	Summa, LVL	Struktūra, %	Izmaiņas, % punkti	Summa, LVL	Struktūra, %	Izmaiņas, % punkti	Summa, LVL	Struktūra, %	Izmaiņas, % punkti	Summa, LVL	Struktūra, %	Izmaiņas, % punkti	Summa, LVL	Struktūra, %	Izmaiņas, % punkti
Neto apgrozījums	4656602	100,00	0,00	9886890	100,00	0,00	17409265	100,00	0,00	28711910	100,00	0,00	25592189	100,00	0,00
Pārdotās produkcijas ražošanas izmaksas	4175360	89,67	-1,66	8700548	88,00	-1,66	15177960	87,18	-0,82	23620073	82,27	-4,92	20778919	81,19	-1,07
Bruto peļņa	481242	10,33	1,66	1186342	12,00	1,66	2231305	12,82	0,82	5091837	17,73	4,92	4813270	18,81	1,07
Pārdošanas izmaksas	349490	7,51	0,03	744748	7,53	0,03	1535238	8,82	1,29	4434382	15,44	6,63	3290683	12,86	-2,59
Administrācijas izmaksas	105243	2,26	-0,12	211401	2,14	-0,12	604979	3,48	1,34	656733	2,29	-1,19	602497	2,35	0,07
Pārējie saimnieciskās darbības ieņēmumi	2160	0,05	0,63	67358	0,68	0,63	34295	0,20	-0,48	117243	0,41	0,21	51833	0,20	-0,21
Pārejās saimnieciskās darbības izmaksas	39019	0,84	-0,02	80994	0,82	-0,02	395436	2,27	1,45	244577	0,85	-1,42	48878	0,19	-0,66
Pārējie procentu ieņēmumi un tam līdzīgi ieņēmumi	111	0,00	0,00	443	0,00	0,00	36854	0,21	0,21	372651	1,30	1,09	20134	0,08	-1,22
Procentu maksājumi un tam līdzīgas izmaksas	8737	0,19	-0,03	15868	0,16	-0,03	71484	0,41	0,25	592283	2,06	1,65	696113	2,72	0,66
Peļņa/zaudējumi pirms nodokļiem	-18976	-0,41	2,44	201132	2,03	2,44	-304683	-1,75	-3,78	-346244	-1,21	0,54	247066	0,97	2,17
Uzņēmuma ienākuma nodoklis par pārskata gadu	830	0,02	-0,35	36439	0,37	-0,35	0,00	-0,37	109946	0,38	0,38	47004	0,18	-0,20	
Atliktais nodoklis	30	0,00	-0,03	-2537	-0,03	-0,03	2507	0,01	0,04	0,00	0,00	-0,01	0,00	0,00	
Pārskata gada peļņa/zaudējumi	-19776	-0,42	2,06	162156	1,64	2,06	-302176	-1,74	-3,38	-456190	-1,59	0,15	200062	0,78	2,37

3. pielikums

Horizontālā analīze

SIA „Do It” bilances aktīva horizontālā analīze

	28.02.2006	28.02.2007			29.02.2008			28.02.2009			28.02.2010		
	Summa, LVL	Summa, LVL	Izmaiņas, LVL	Izmaiņas, %	Summa, LVL	Izmaiņas, LVL	Izmaiņas, %	Summa, LVL	Izmaiņas, LVL	Izmaiņas, %	Summa, LVL	Izmaiņas, LVL	Izmaiņas, %
AKTĪVS													
Ilgtermiņa ieguldījumi													
I. Nemateriālie ieguldījumi													
Licences un tamlīdzīgas tiesības	11099	13242	2143	19,31	90961	77719	586,91	114810	23849	26,22	106263	-8547	-7,44
<i>Nemateriālie ieguldījumi kopā</i>	11099	13242	2143	19,31	90961	77719	586,91	114810	23849	26,22	106263	-8547	-7,44
2. Pamatlīdzekļi													
Ilgtermiņa ieguldījumi nomātajos pamatlīdzekļos	144		-144	-100,00	3176	3176	100,00	11227	8051	253,49	3504	-7723	-68,79
Iekārtas un mašīnas	48680	58470	9790	20,11	179323	120853	206,69	1517771	1338448	746,39	1280840	-236931	-15,61
Pārējie pamatlīdzekļi	12747	17449	4702	36,89	39348	21899	125,50	251372	212024	538,84	177039	-74333	-29,57
Avansa maksājumi par pamatlīdzekļiem					80259	80259	100,00		-80259	-100,00		0	0,00
<i>Pamatlīdzekļi kopā</i>	61571	75919	14348	23,30	302106	226187	297,93	1780370	1478264	489,32	1461383	-318987	-17,92
<i>Ilgtermiņa ieguldījumi kopā</i>	72670	89161	16491	22,69	393067	303906	340,85	1895180	1502113	382,15	1567646	-327534	-17,28
Aprozāmie līdzekļi													
I. Krājumi													
Preces pārdošanai	1049820	1151536	101716	9,69	4161161	3009625	261,36	10864234	6703073	161,09	7190665	-3673569	-33,81
Avansa maksājumi par precēm	4461	353692	349231	7828,54	1400403	1046711	295,94	486547	-913856	-65,26	120733	-365814	-75,19
Preces ceļā	629018	1010805	381787	60,70	1524211	513406	50,79	1307034	-217177	-14,25	2342778	1035744	79,24
<i>Krājumi kopā</i>	1683299	2516033	832734	49,47	7085775	4569742	181,62	12657815	5572040	78,64	9654176	-3003639	-23,73
2. Debitori													
Radniecīgo sabiedrību parādi	753118	584946	-168172	-22,33	1174620	589674	100,81	1746640	572020	48,70	4823531	3076891	176,16
Citi debitori	150115	212120	62005	41,30	989459	777339	366,46	920058	-69401	-7,01	59176	-860882	-93,57
Nākamo periodu izmaksas	8595	15905	7310	85,05	64950	49045	308,36	205003	140053	215,63	21071	-183932	-89,72
Atliktā nodokļa aktīvs	30		-30	-100,00									
<i>Debitori kopā</i>	911858	812971	-98887	-10,84	2229029	1416058	174,18	2871701	642672	28,83	4903778	2032077	70,76
<i>Nauda un tās ekvivalenti</i>	315176	513654	198478	62,97	517614	3960	0,77	113474	-404140	-78,08	223174	109700	96,67
<i>Aprozāmie līdzekļi kopā</i>	2910333	3842658	932325	32,03	9832418	5989760	155,88	15642990	5810572	59,10	14781128	-861862	-5,51
Aktīvu kopsumma	2983003	3931819	948816	31,81	10225485	6293666	160,07	17538170	7312685	71,51	16348774	-1189396	-6,78

SIA „Do It” bilances pasīva horizontālā analīze

	28.02.2006	28.02.2007			29.02.2008			28.02.2009			28.02.2010		
	Summa, LVL	Summa, LVL	Izmaiņas, LVL	Izmaiņas, %	Summa, LVL	Izmaiņas, LVL	Izmaiņas, %	Summa, LVL	Izmaiņas, LVL	Izmaiņas, %	Summa, LVL	Izmaiņas, LVL	Izmaiņas, %
PASĪVS													
Pašu kapitāls													
Pamatkapitāls	2000	2000	0	0,00	2000	0	0,00	2000	0	0,00	2000	0	0,00
Nesadalītā peļņa vai nesegtie zaudējumi													
a) iepriekšējo periodu		-19776	-19776	100,00	142380	162156	-819,96	-159796	-302176	-212,23	-615986	-456190	285,48
b) pārskata periodā	-19776	162156	181932	-919,96	-302176	-464332	-286,35	-456190	-154014	50,97	200062	656252	-143,85
Pašu kapitāls kopā	-17776	144380	162156	-912,22	-157796	-302176	-209,29	-613986	-456190	289,10	-413924	200062	-32,58
Kreditori													
1. Ilgtermiņa kreditori													
Atliktā nodokļa saistības		2507	2507	100,00		-2507	-100,00	106980	106980	100,00	130682	23702	22,16
Parādi radniecīgām sabiedrībām								7560857	7560857	100,00	8001331	440474	5,83
Citi aizņēmumi					6232	6232	100,00	12489	6257	100,40	7207	-5282	-42,29
Ilgtermiņa kreditori kopā		2507	2507	100,00	6232	3725	148,58	7680326	7674094	123140,15	8139220	458894	5,97
2. Īstermiņa kreditori													
Aizņēmumi no kredītiestādēm		2063016	2063016	100,00	3490142	1427126	69,18	5956651	2466509	70,67	3061245	-2895406	-48,61
Citi aizņēmumi					3865	3865	100,00	7052	3187	82,46	5282	-1770	-25,10
Parādi piegādātājiem un darbuzņēmējiem	1115877	1119384	3507	0,31	772254	-347130	-31,01	487411	-284843	-36,88	1048427	561016	115,10
Parādi radniecīgām sabiedrībām	1837390	450439	-1386951	-75,48	5950152	5499713	1220,97	3908850	-2041302	-34,31	4404872	496022	12,69
Nodokļi un VSAOI	8024	52470	44446	553,91	33729	-18741	-35,72	15510	-18219	-54,02	40884	25374	163,60
Pārējie kreditori	7386	17741	10355	140,20	38758	21017	118,47	36783	-1975	-5,10	33714	-3069	-8,34
Uzkrātās saistības	32102	81882	49780	155,07	88149	6267	7,65	59573	-28576	-32,42	29054	-30519	-51,23
Īstermiņa kreditori kopā	3000779	3784932	784153	26,13	10377049	6592117	174,17	10471830	94781	0,91	8623478	-1848352	-17,65
Kopā kreditori	3000779	3787439	786660	26,22	10383281	6595842	174,15	18152156	7768875	74,82	16762698	-1389458	-7,65
Pasīvu kopsumma	2983003	3931819	948816	31,81	10225485	6293666	160,07	17538170	7312685	71,51	16348774	-1189396	-6,78

SIA „Do It” peļņas vai zaudējumu aprēķina horizontālā analīze

	14.03.2005 - 28.02.2006	1.03.2006 - 28.02.2007			1.03.2007 - 29.02.2008			1.03.2008 - 28.02.2009			1.03.2009 - 28.02.2010		
	Summa, LVL	Summa, LVL	Izmaiņas, LVL	Izmaiņas, %	Summa, LVL	Izmaiņas, LVL	Izmaiņas, %	Summa, LVL	Izmaiņas, LVL	Izmaiņas, %	Summa, LVL	Izmaiņas, LVL	Izmaiņas, %
Neto apgrozījums	4656602	9886890	5230288	112,32	17409265	7522375	76,08	28711910	11302645	64,92	25592189	-3119721	-10,87
Pārdotās produkcijas ražošanas izmaksas	4175360	8700548	4525188	108,38	15177960	6477412	74,45	23620073	8442113	55,62	20778919	-2841154	-12,03
Bruto peļņa	481242	1186342	705100	146,52	2231305	1044963	88,08	5091837	2860532	128,20	4813270	-278567	-5,47
Pārdošanas izmaksas	349490	744748	395258	113,10	1535238	790490	106,14	4434382	2899144	188,84	3290683	-1143699	-25,79
Administrācijas izmaksas	105243	211401	106158	100,87	604979	393578	186,18	656733	51754	8,55	602497	-54236	-8,26
Pārējie saimnieciskās darbības ieņēmumi	2160	67358	65198	3018,43	34295	-33063	-49,09	117243	82948	241,87	51833	-65410	-55,79
Pārējās saimnieciskās darbības izmaksas	39019	80994	41975	107,58	395436	314442	388,23	244577	-150859	-38,15	48878	-195699	-80,02
Pārējie procentu ieņēmumi un tamlīdzīgi ieņēmumi	111	443	332	299,10	36854	36411	8219,19	372651	335797	911,15	20134	-352517	-94,60
Procentu maksājumi un tamlīdzīgas izmaksas	8737	15868	7131	81,62	71484	55616	350,49	592283	520799	728,55	696113	103830	17,53
Peļņa/zaudējumi pirms nodokļiem	-18976	201132	220108	-1159,93	-304683	-505815	-251,48	-346244	-41561	13,64	247066	593310	-171,36
Uzņēmuma ienākuma nodoklis par pārskata gadu	830	36439	35609	4290,24		-36439	-100,00	109946	109946	100,00	47004	-62942	-57,25
Atliktais nodoklis	30	-2537	-2567	-8556,67	2507	5044	-198,82		-2507	-100,00			
Pārskata gada peļņa/zaudējumi	-19776	162156	181932	-919,96	-302176	-464332	-286,35	-456190	-154014	50,97	200062	656252	-143,85

SIA „Do It” naudas plūsmas pārskata horizontālā analīze

	14.03.2005 - 28.02.2006	1.03.2006 - 28.02.2007			1.03.2007 - 29.02.2008			1.03.2008 - 28.02.2009			1.03.2009 - 28.02.2010		
	Summa, LVL	Summa, LVL	Izmaiņas, LVL	Izmaiņas, %	Summa, LVL	Izmaiņas, LVL	Izmaiņas, %	Summa, LVL	Izmaiņas, LVL	Izmaiņas, %	Summa, LVL	Izmaiņas, LVL	Izmaiņas, %
Pamatdarbības naudas plūsma													
Peļņa vai zaudējumi pirms nodokļiem	-18976	201132	220108	-1159,93	-304683	-505815	-251,48	-346244	-41561	13,64	247066	593310	-171,36
<i>Korekcijas:</i>													
a) pamatlīdzekļu nolietojums	5163	17969	12806	248,03	40405	22436	124,86	242498	202093	500,17	341712	99214	40,91
b) pamatlīdzekļu un nemateriālo ieguldījumu vērtības norakstījumi	1028	3433	2405	233,95	6910	3477	101,28	33731	26821	388,15	13627	-20104	-59,60
c) peļņa(-) vai zaudējumi no ārvalstu valūtas kursu svārstībām	7125	-6135	-13260	-186,11	195487	201622	-3286,42		-195487	-100,00			
d) pārējie procentu ieņēmumi un tamlīdzīgi ieņēmumi	-111	-443	-332	299,10	-36854	-36411	8219,19	-10088	26766	-72,63	-20134	-10046	99,58
e) zaudējumi no pamatlīdzekļu pārdošanas		373	373	100,00	1419	1046	280,43		-1419	-100,00			
f) procentu maksājumi un tamlīdzīgas izmaksas	8737	15868	7131	81,62	71484	55616	350,49	592283	520799	728,55	688329	96046	16,22
Peļņa vai zaudējumi pirms apgrozāmo līdzekļu un īstermiņa saistību atlikumu izmaiņu ietekmes korekcijām	2966	232197	229231	7728,62	-25832	-258029	-111,13	512180	538012	-2082,73	1270600	758420	148,08
<i>Korekcijas:</i>													
a) debitoru parādu atlikumu izmaiņas	-911828	337039	1248867	-136,96	-1416058	-1753097	-520,15	-351394	1064664	-75,19	-1925996	-1574602	448,10
b) krājumu atlikumu izmaiņas	-1683299	-863512	819787	-48,70	4569742	-3706230	429,20	5572040	-1002298	21,93	3003639	8575679	-153,91
c) parādu piegādātājiem un pārējiem kreditoriem izmaiņas	2739762	-1469464	-4209226	-153,63	-247880	1221584	-83,13	-305416	-57536	23,21	1447469	1752885	-573,93
Bruto pamatdarbības naudas plūsma	147601	-1763740	-1911341	-1294,94	6259512	-4495772	254,90	5716670	542842	-8,67	3795712	9512382	-166,40
Izdevumi uzņēmumu ienākuma nodokļa maksājumiem		-1749	-1749	100,00	-80610	-78861	4508,92	-10508	70102	-86,96		10508	-100,00
Izdevumi procentu maksājumiem								-488014	-488014	100,00	-490180	-2166	0,44
Pamatdarbības neto naudas plūsma	147601	-1765489	-1913090	-1296,12	6340122	-4574633	259,11	6215192	124930	-1,97	3305532	9520724	-153,18

SIA „Do It” naudas plūsmas pārskata horizontālās analīzes turpinājums

Ieguldīšanas darbības naudas plūsma													
Pamatlīdzekļu un nemateriālo ieguldījumu iegāde	-78861	-38266	40595	-51,48	-354733	-316467	827,02	-	-	398,18	-55763	1711453	-96,84
Izsniegtie aizdevumi								-281122	-281122	100,00	-146522	134600	-47,88
Ieņēmumi no aizdevumu atmaksas											45439	45439	100,00
Saņemtie procenti	111	443	332	299,10	36854	36411	8219,19	7474	-29380	-79,72	4613	-2861	-38,28
Ieņēmumi no pamatlīdzekļu pārdošanas					2093	2093	100,00		-2093	-100,00	27958	27958	100,00
Ieguldīšanas darbības neto naudas plūsma	-78750	-37823	40927	-51,97	-315786	-277963	734,90	-	-	546,28	-124275	1916589	-93,91
Finansešanas darbības naudas plūsma													
Ieņēmumi no kapitāla līdzdalības ieguldījumiem	2000		-2000	-100,00									
Saņemtie aizņēmumi no kredītiestādēm		2063016	2063016	100,00	1427126	-635890	-30,82		-	-100,00			
Saņemtie aizņēmumi	743173	1075981	332808	44,78	5485123	4409142	409,78	7855601	2370478	43,22	1507850	-6347751	-80,81
Izdevumi aizņēmumu atmaksāšanai	-	-881450	-389727	79,26	-56000	825450	-93,65		56000	-100,00	-	-4572355	100,00
Samaksātie procenti		-23710	-23710	100,00	-894	22816	-96,23		894	-100,00			
Nobloķētie naudas līdzekļi bankā akreditīvu nodrošināšanai	-		238182	-100,00									
Izdevumi nomāta pamatlīdzekļa izpirkumam								-3685	-3685	100,00	-7052	-3367	91,37
Finansešanas darbības neto naudas plūsma	15268	2233837	2218569	14530,84	6855355	4621518	206,89	7851916	996561	14,54	-	3071557	10923473
Ārvalstu valūtu kursu svārstību rezultāts	-7125	6135	13260	-186,11	-195487	-201622	-	3286,42	195487	-100,00			
Pārskata gada neto naudas plūsma	76994	436660	359666	467,14	3960	-432700	-99,09	-404140	-408100	-	10305,56	109700	513840
Naudas un tās ekvivalentu atlikums pārskata gada sākumā	0	76994	76994	100,00	513654	436660	567,14	517614	3960	0,77	113474	-404140	-78,08
Naudas un tās ekvivalentu atlikums pārskata gada beigās	76994	513654	436660	567,14	517614	3960	0,77	113474	-404140	-78,08	223174	109700	96,67